

Keski-Suomen kuntien tilinpäätökset 2018

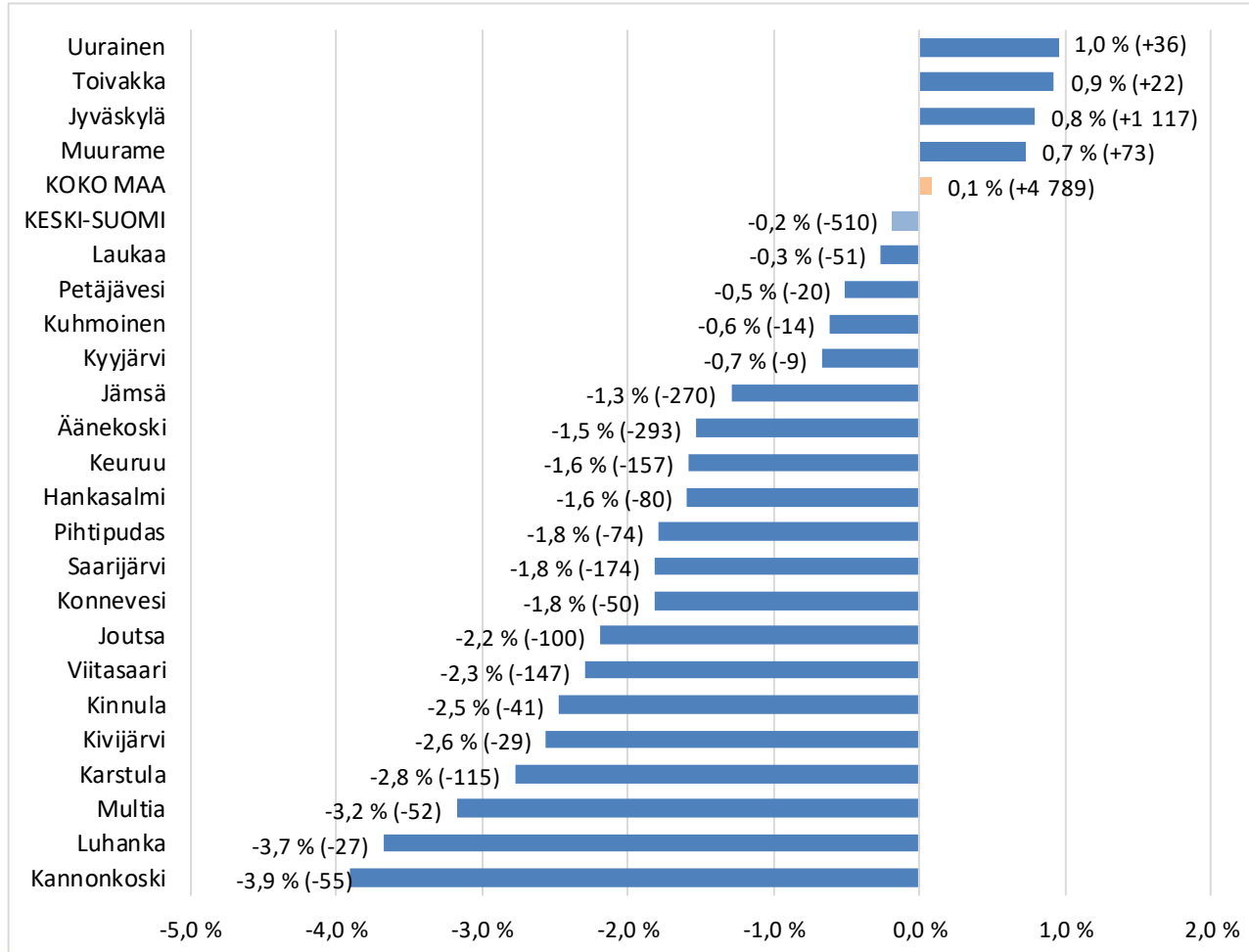
Pohjatietojen lähde: Tilastokeskus ja Kuntaliitto

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Väestömuutos 2018, % (suluissa muutos henkilömääränä)

Väestö 31.12.2018	
KOKO MAA	5 517 919
KESKI-SUOMI	275 521
Hankasalmi	4 939
Joutsa	4 467
Jyväskylä	141 305
Jämsä	20 607
Kannonkoski	1 353
Karstula	4 031
Keuruu	9 762
Kinnula	1 615
Kivijärvi	1 103
Konnevesi	2 698
Kuhmoinen	2 238
Kyyjärvi	1 343
Laukaa	18 927
Luhanka	707
Multia	1 584
Muurame	10 170
Petäjävesi	3 900
Pihtipudas	4 053
Saarijärvi	9 415
Toivakka	2 406
Uurainen	3 783
Viitasaari	6 264
Äänekoski	18 851

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne

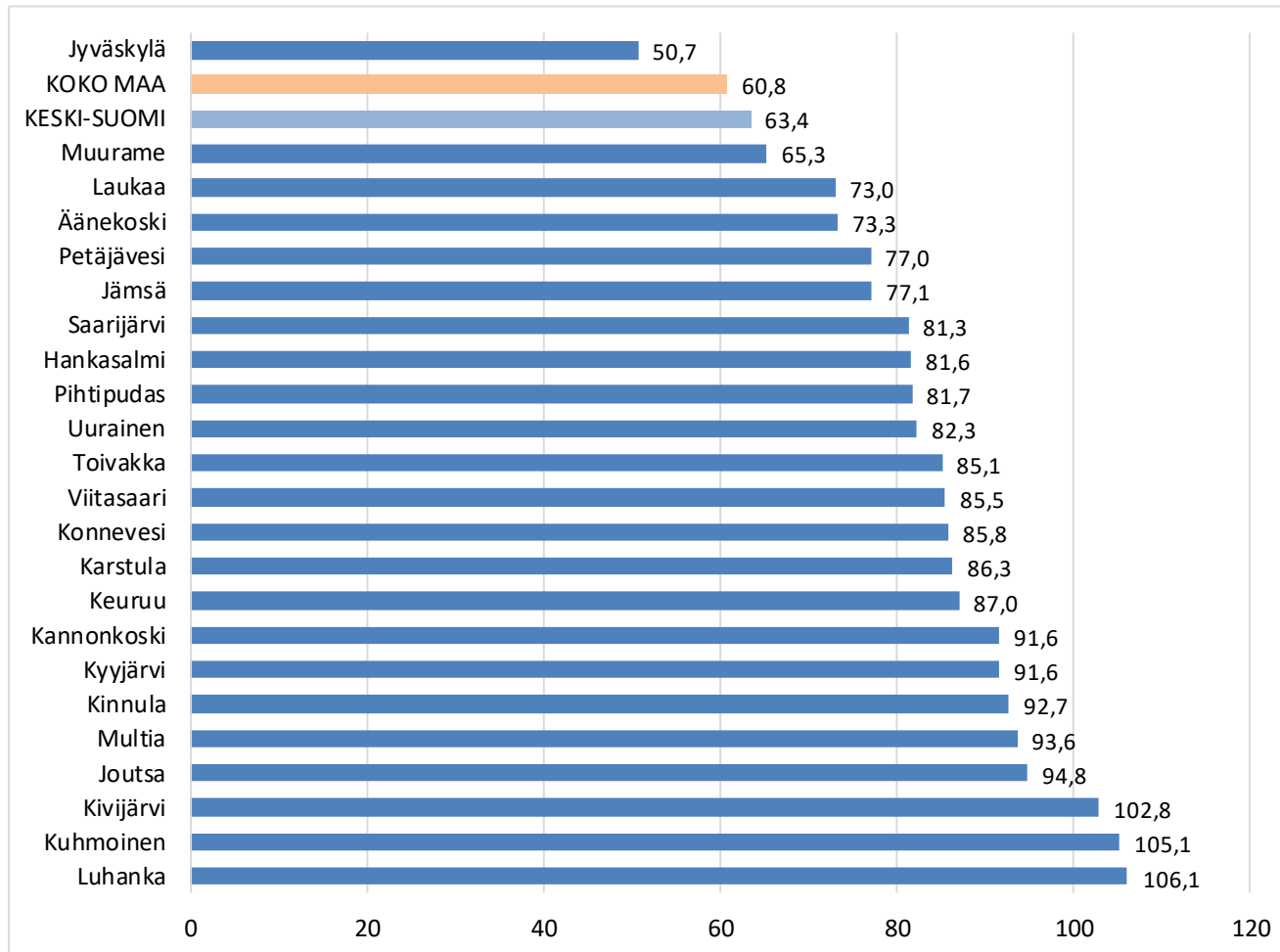

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Väestöllinen huoltosuhde 2018, %

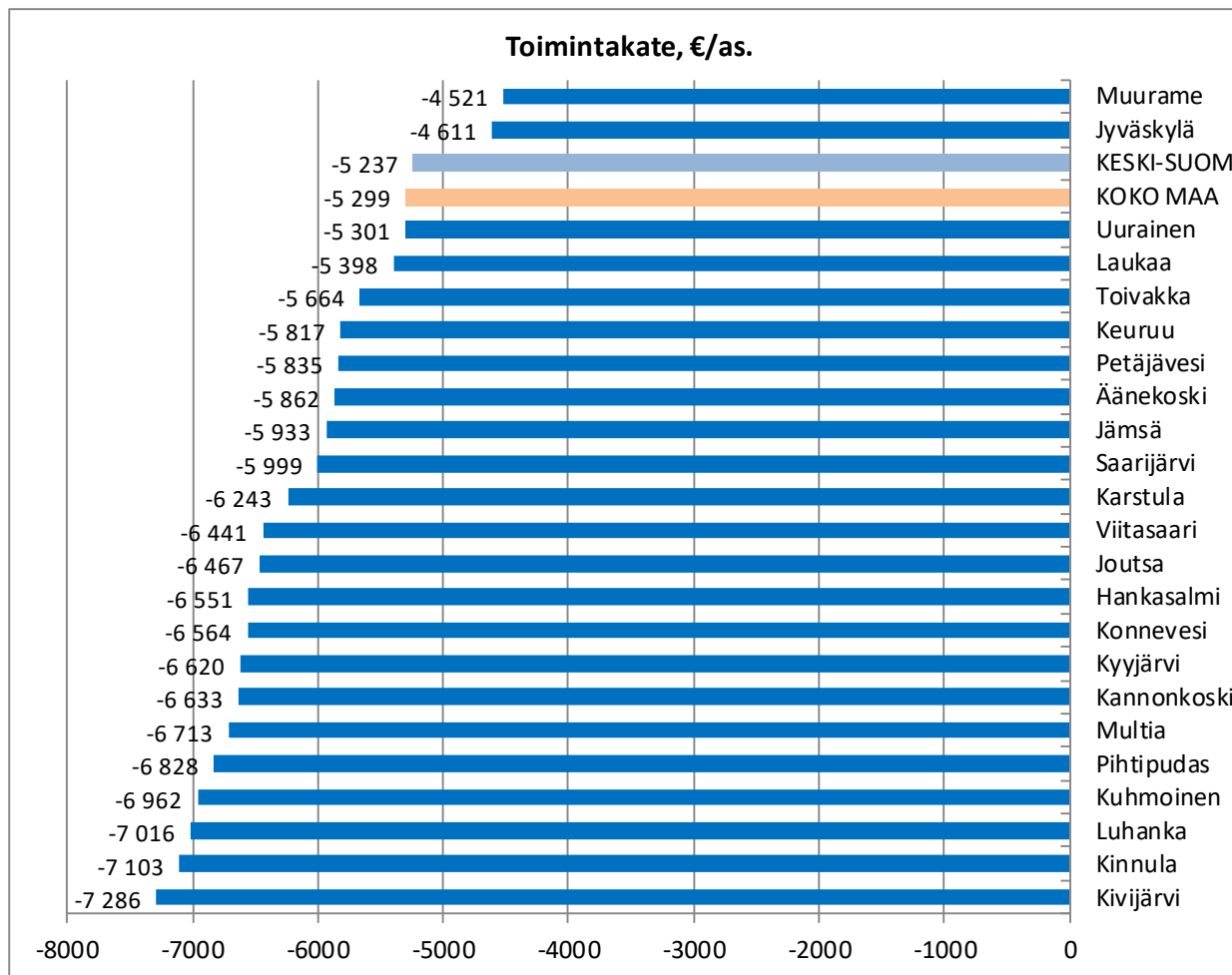
Alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden suhde työikäiseen (15-64-v.) väestöön

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

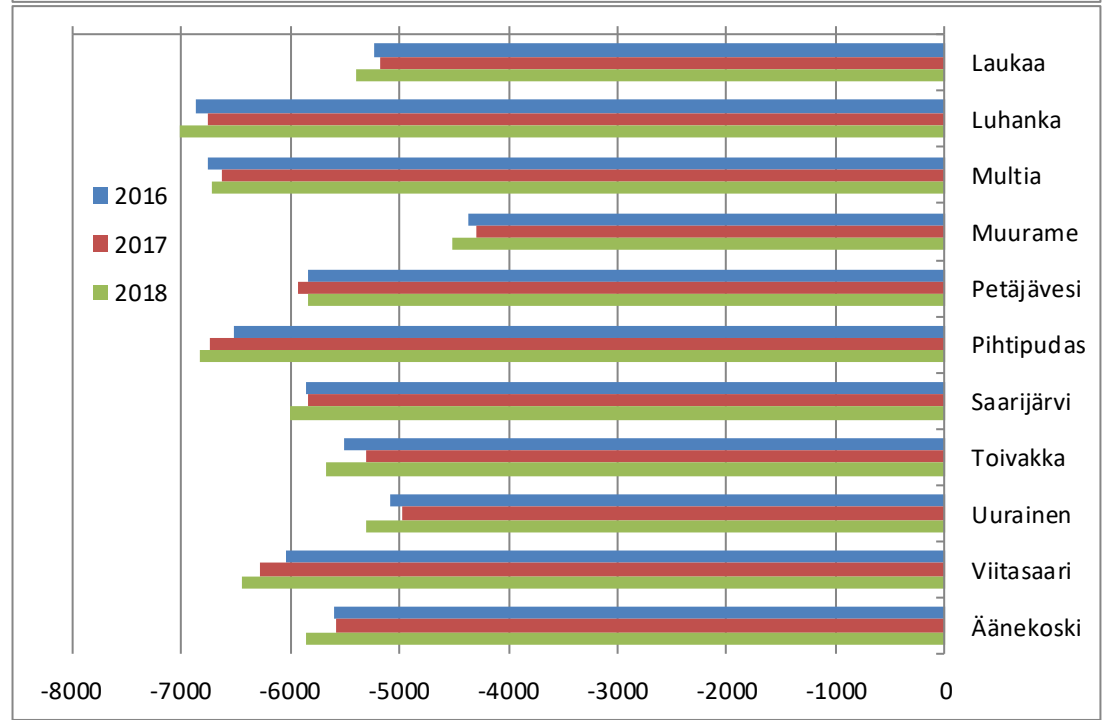
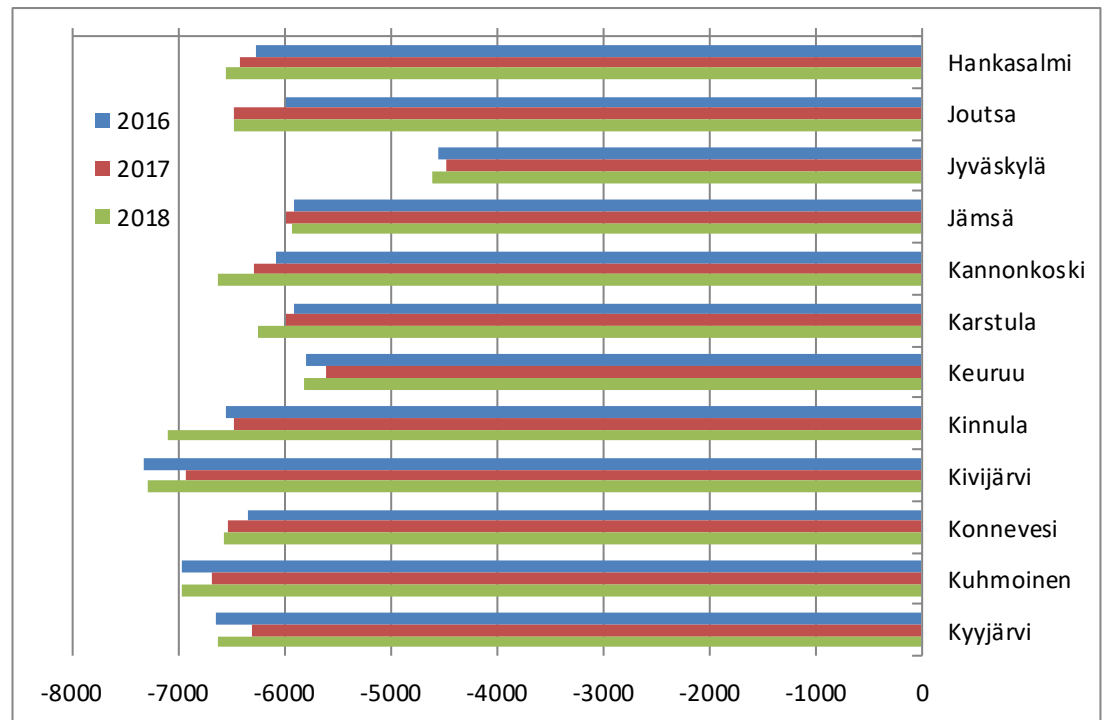
Toimintakate 2018, €/as.

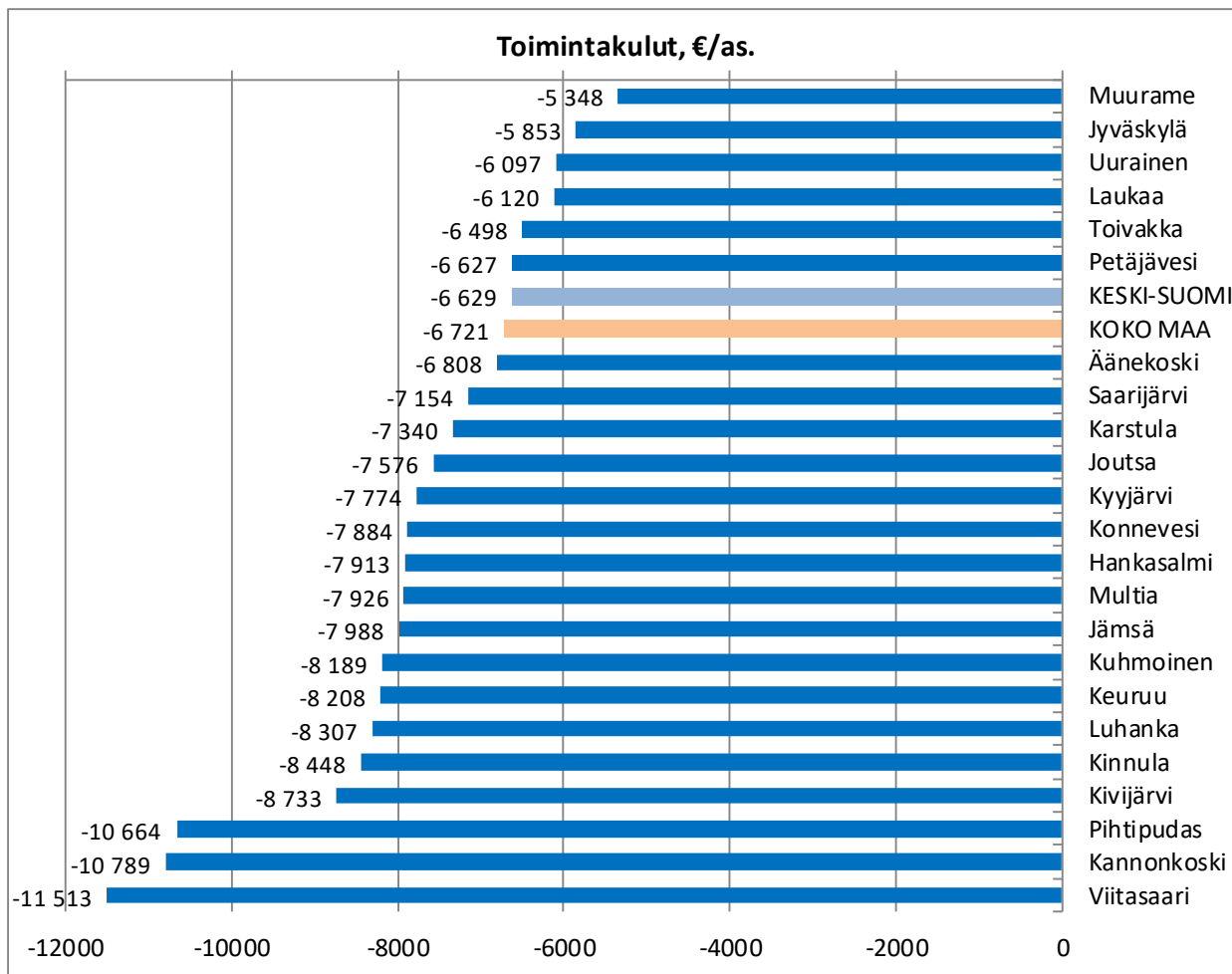
Toimintakate 2016-18, €/as.

Toimintakate **heikkeni** v. 2018 valtaosassa Keski-Suomen kuntia. Yhteensä heikennystä tuli 2,6 % edellisvuodesta (koko maassa heikentymistä 3,5 %).

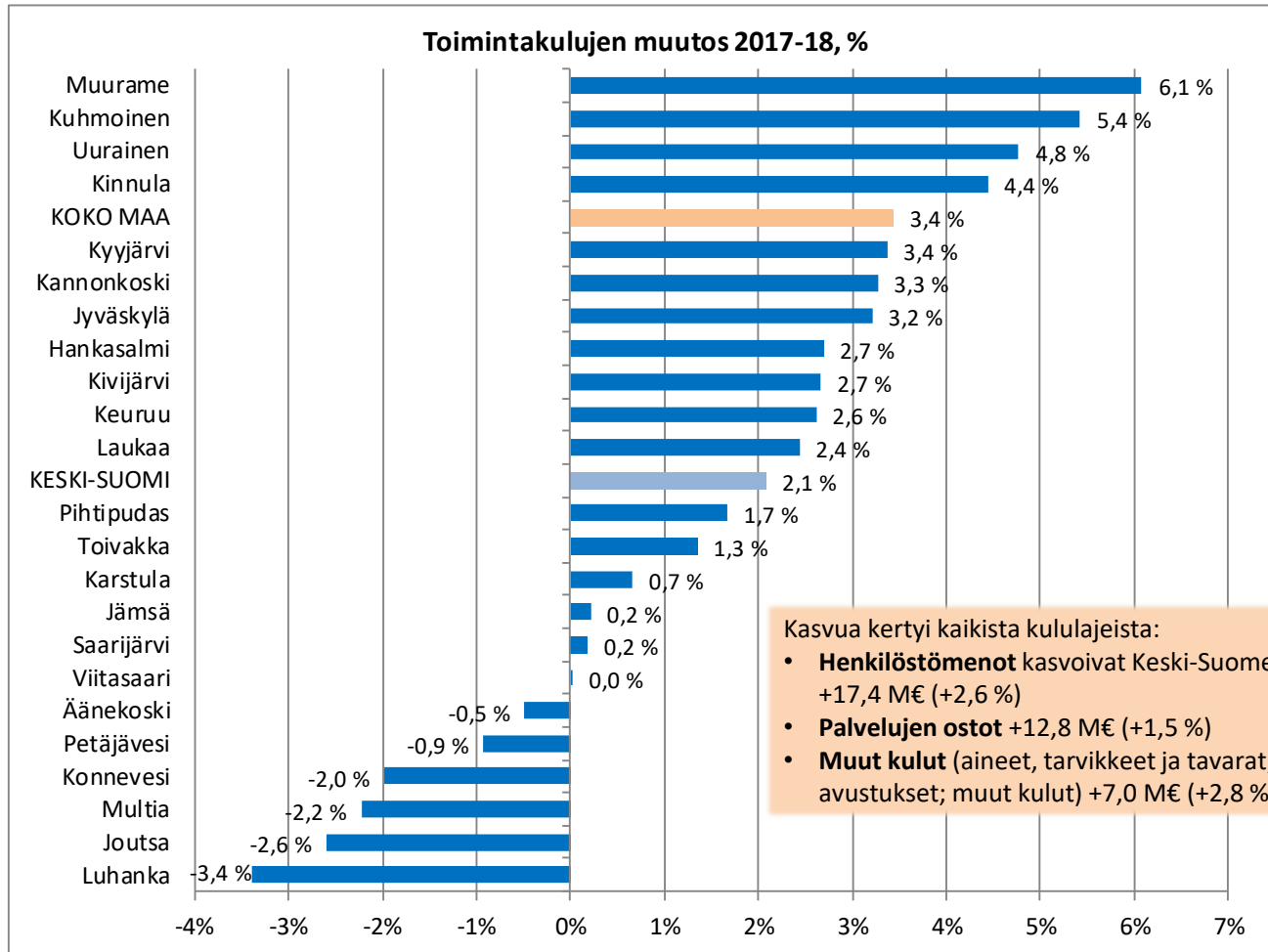
Edellisvuonna toimintakate **vahvistui** Keski-Suomessa 0,8 %.

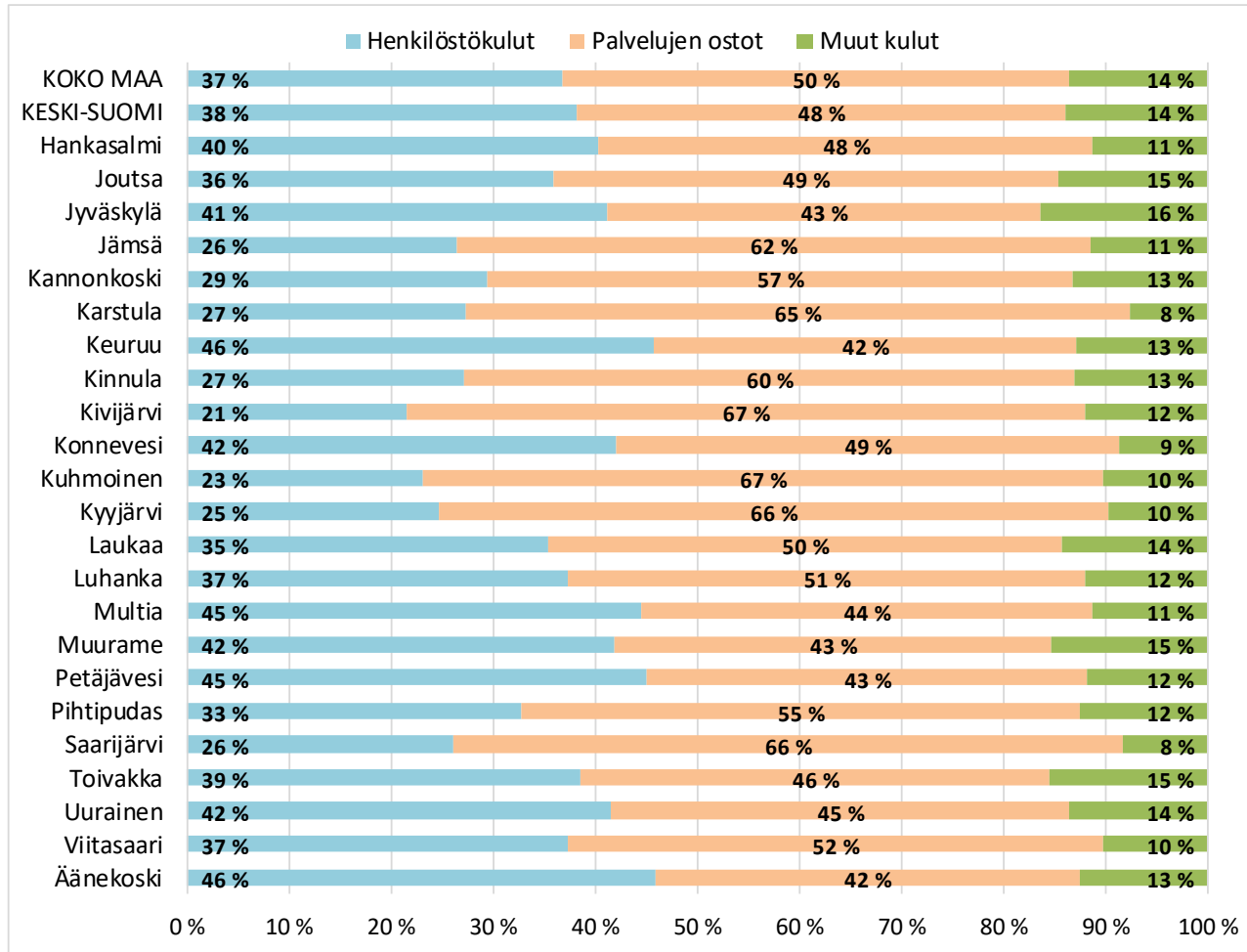
Toimintakulut 2018, €/as.

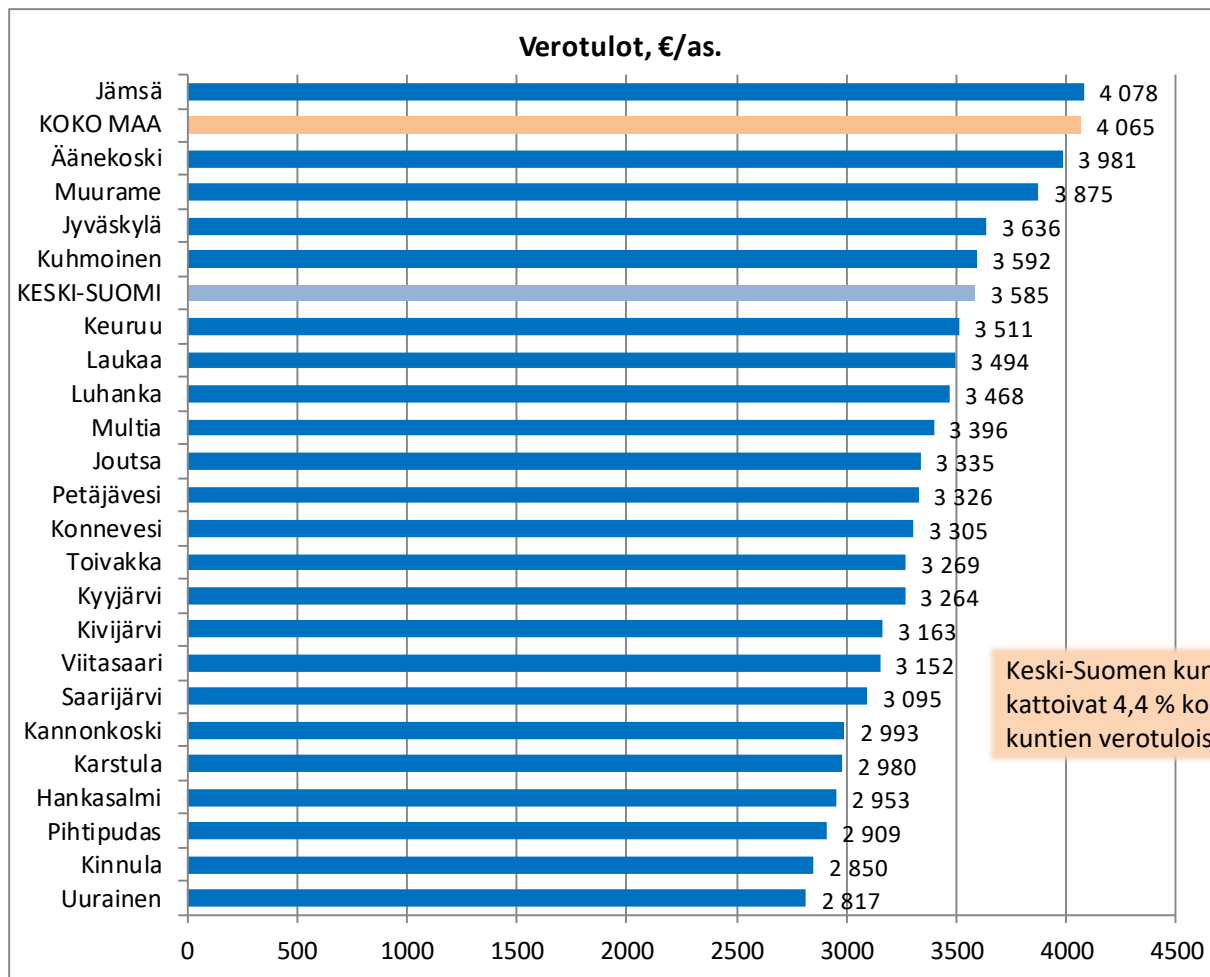
Toimintakulujen muutos 2017-18, %

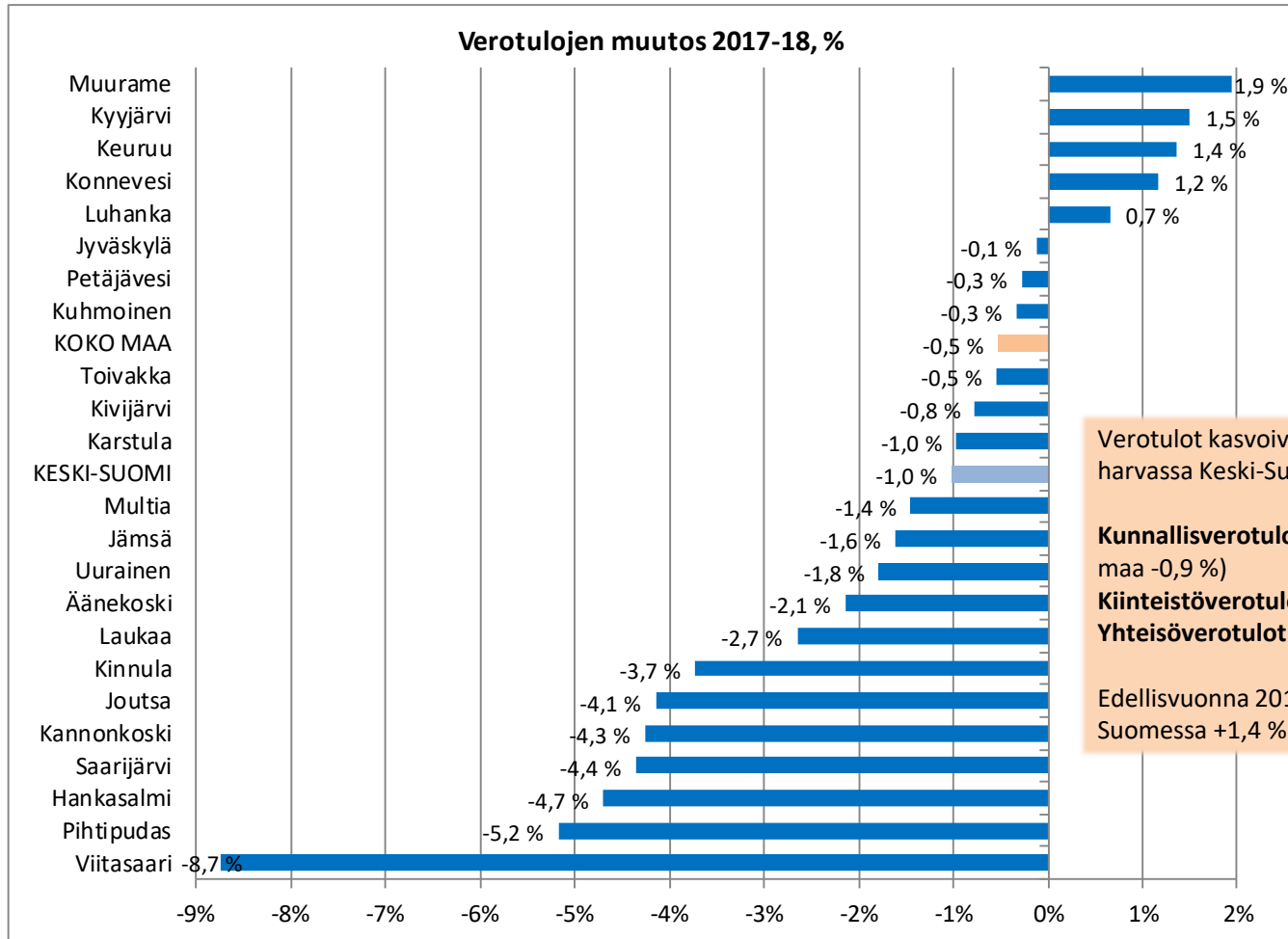
Toimintakulujen rakenne 2018, %

Verotulot 2018, €/as.

Verotulojen muutos 2017-18, %

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta vain harvassa Keski-Suomen kunnassa.

Kunnallisverotulot: Keski-Suomi -1,2 % (koko maa -0,9 %)

Kiinteistöverotulot: +2,9 % (+4,1 %)

Yhteisöverotulot: -3,7 % (-1,2 %)

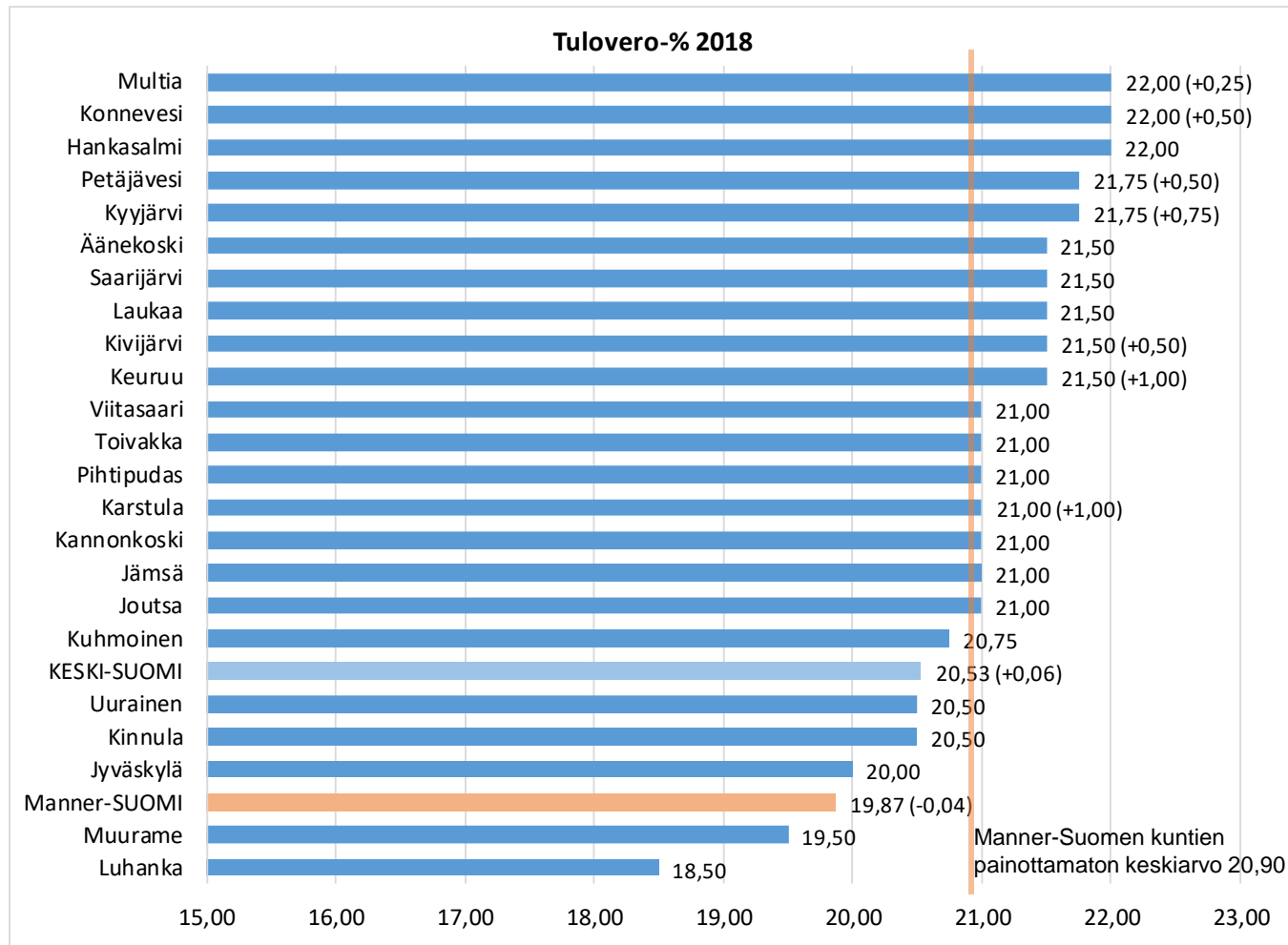
Edellisvuonna 2017 verotulot kasvoivat Keski-Suomessa +1,4 % ja koko maassa +2,0 %.

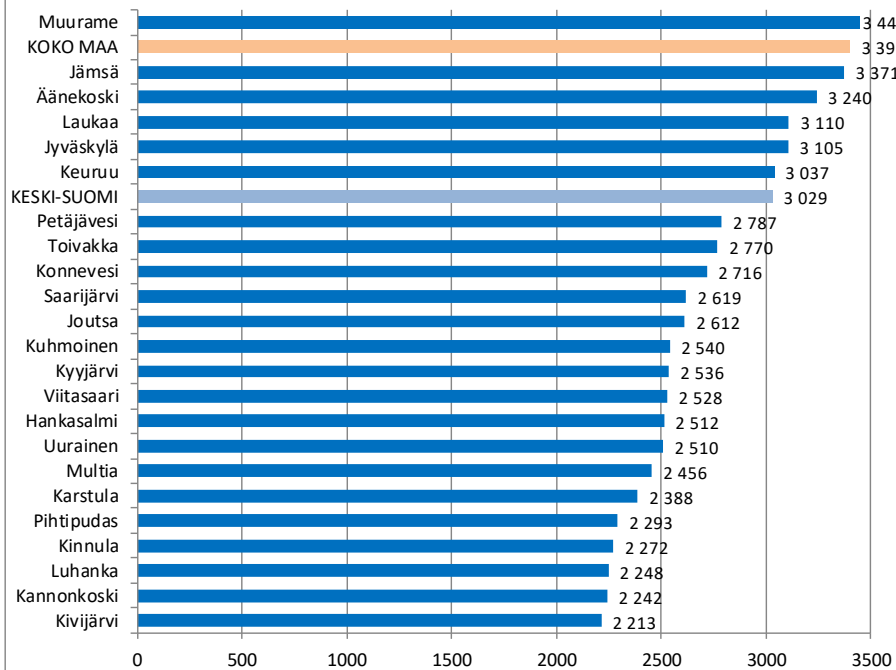
KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

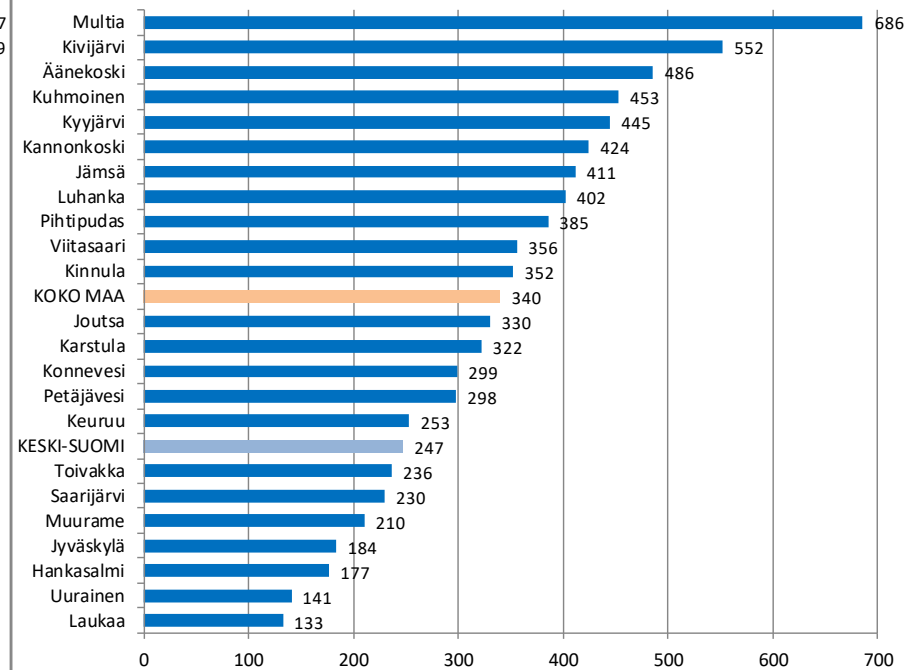
Tulovero-% 2018 (suluissa muutos edellisvuoteen, %-yksikköä)

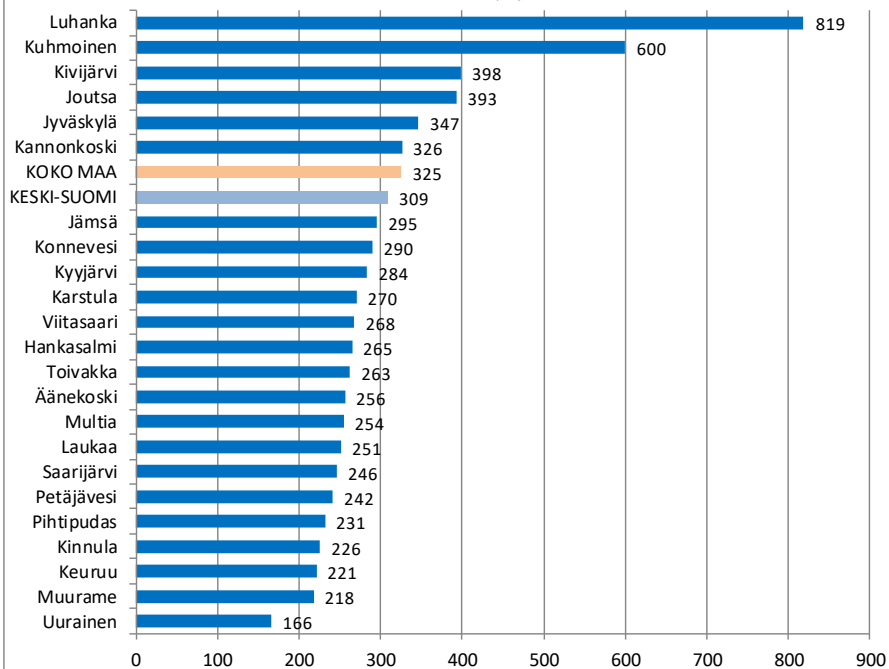
Tulovero, €/as.

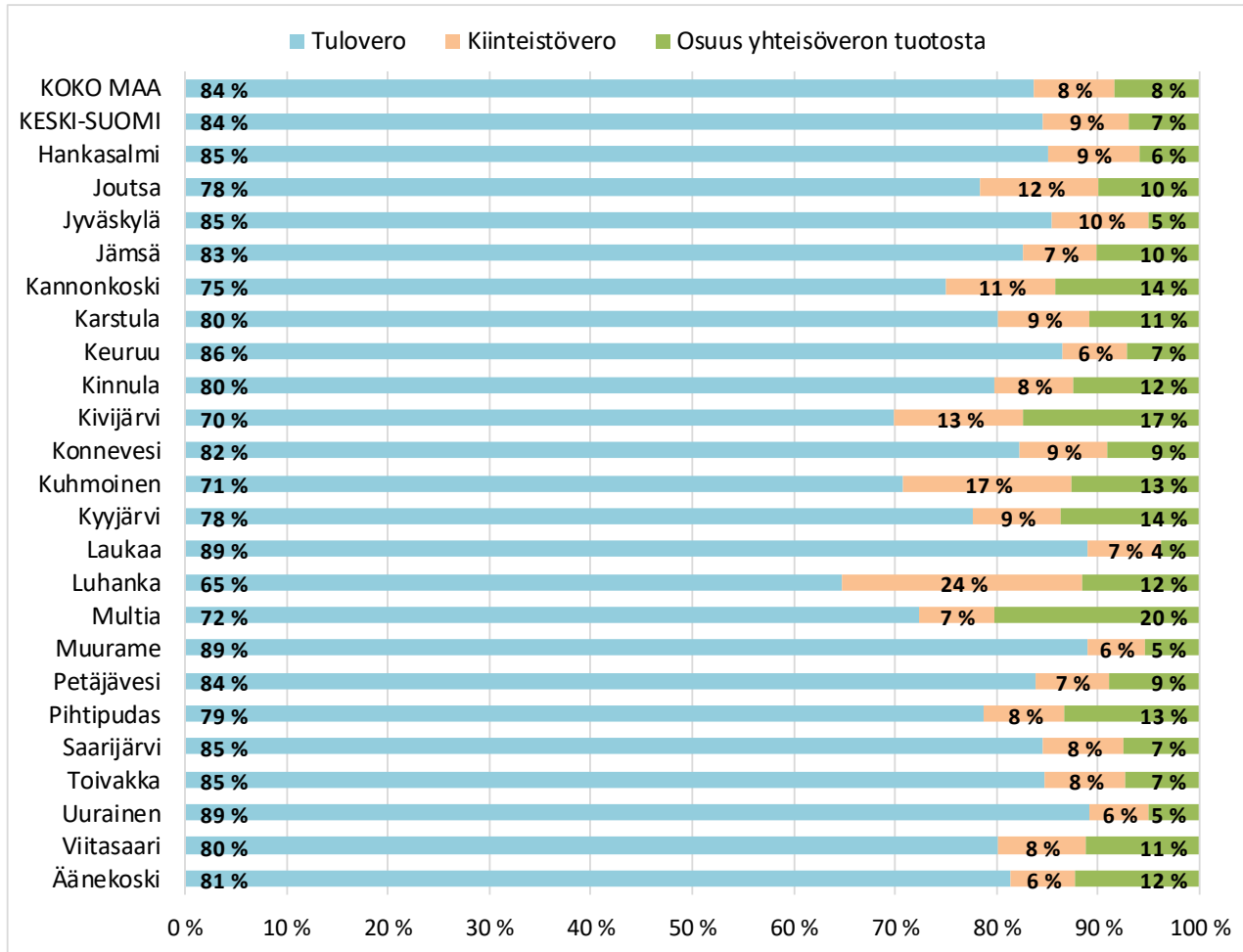
Yhteisövero, €/as.

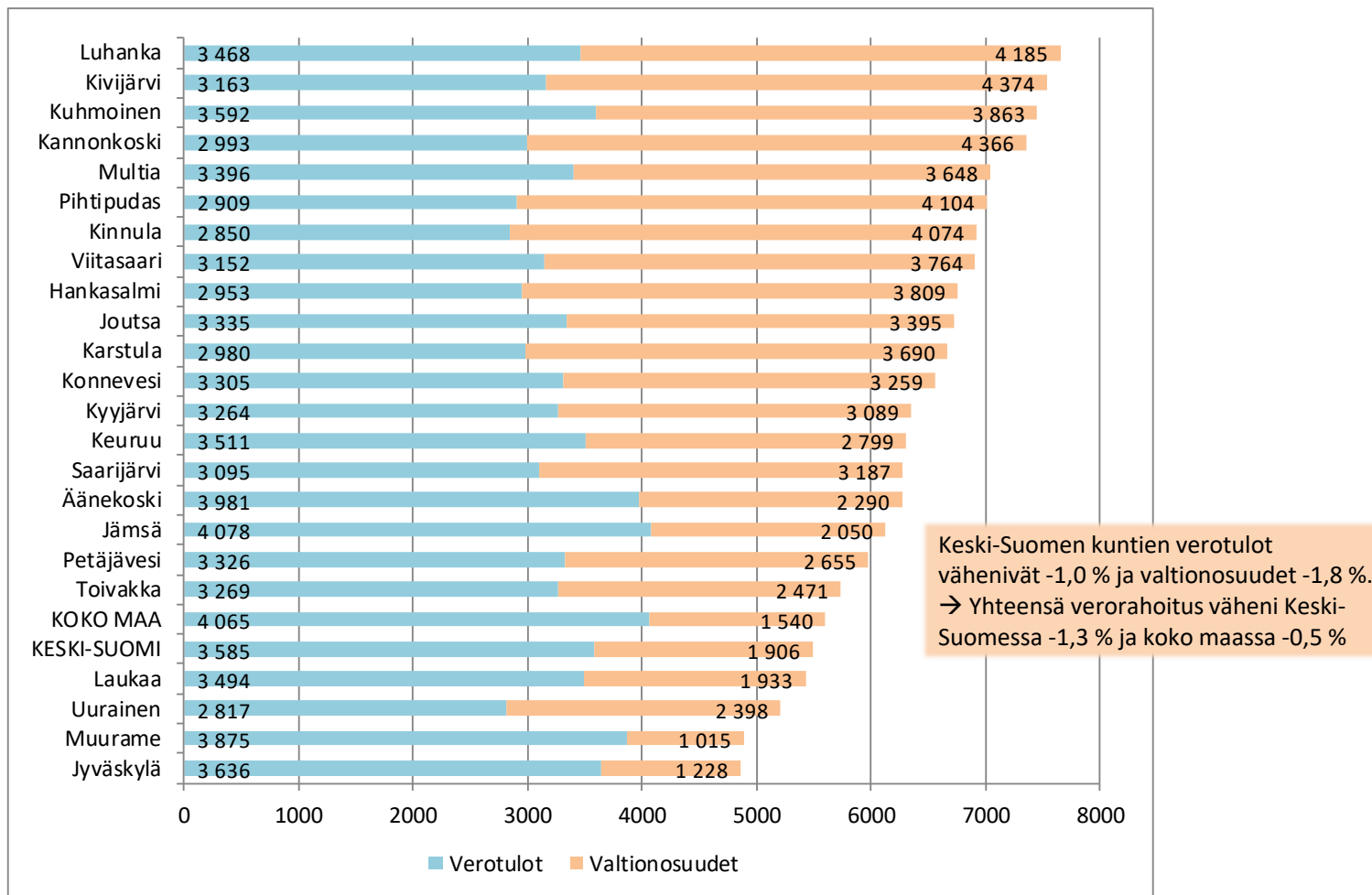
Kiinteistövero, €/as.

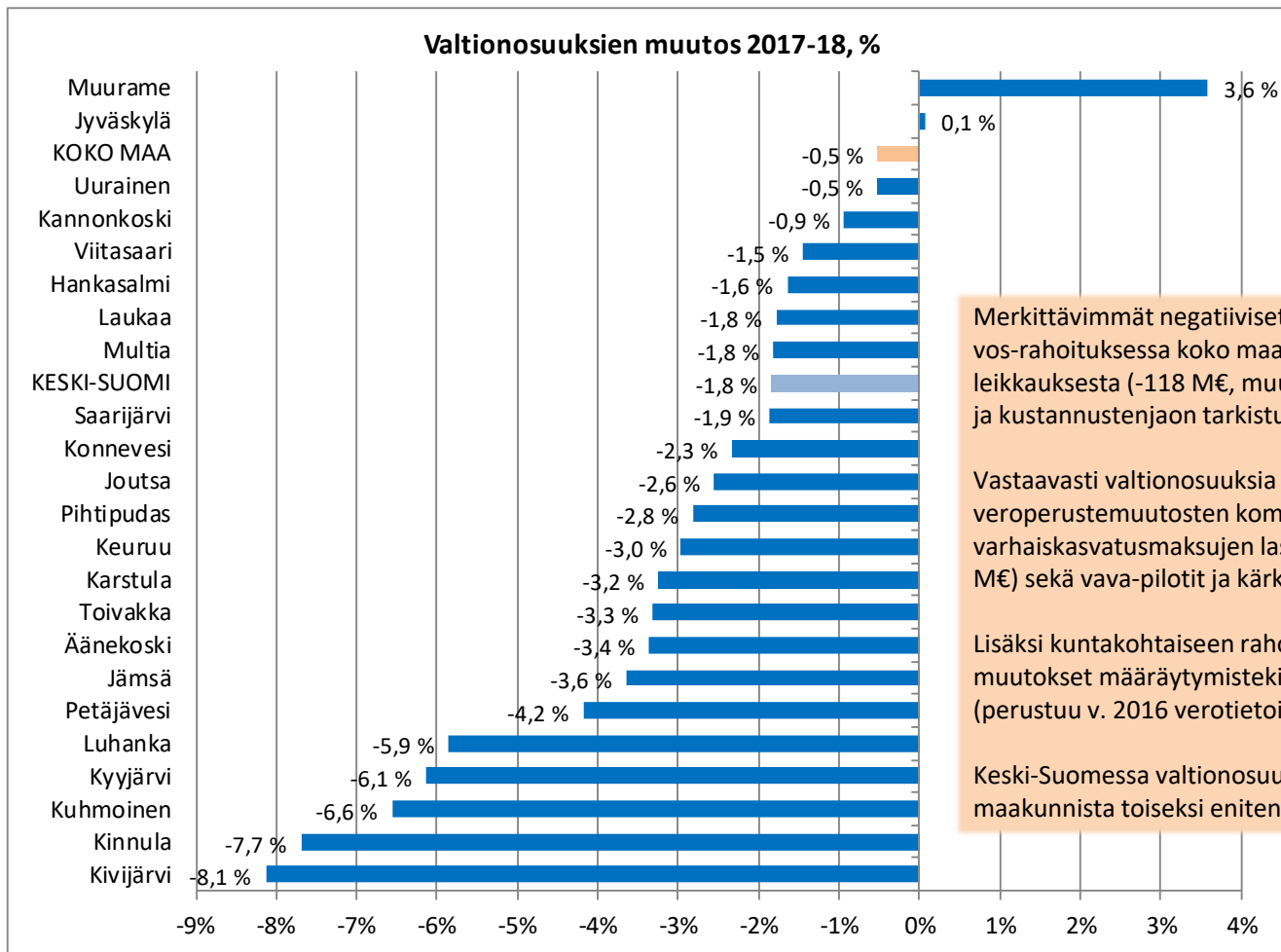
Eri verolajien osuus verotuloista 2018, %

Verotulot ja valtionosuudet 2018, €/as.

Valtionosuuksien muutos 2017-18, %

Merkittävimmät negatiiviset vaikutukset v. 2018 vos-rahoituksessa koko maan tasolla johtuvat kiky-leikkauksesta (-118 M€, muut leikkaukset -35 M€) ja kustannustenjaon tarkistuksesta (-68 M€).

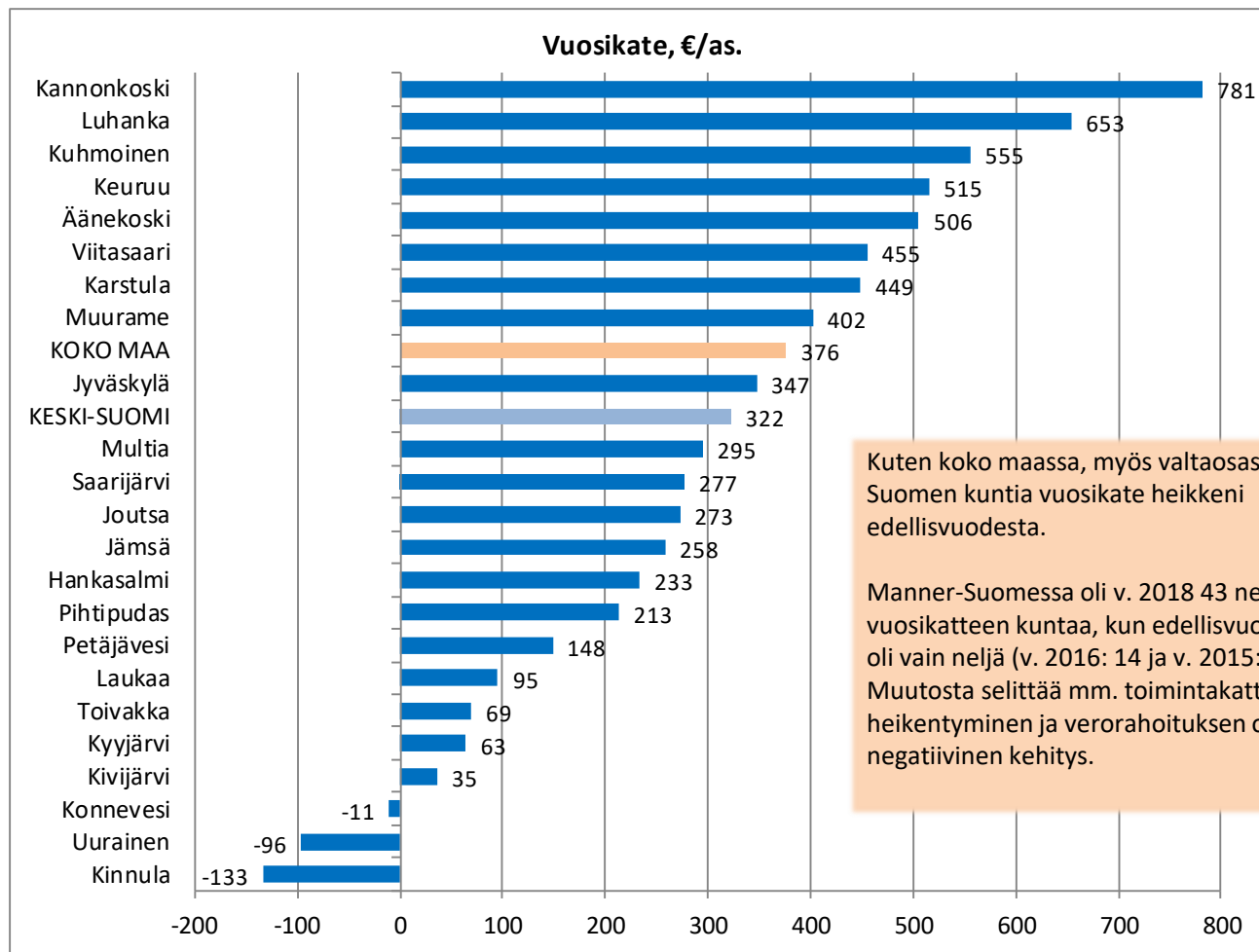
Vastaavasti valtionosuuksia lisäsi veroperustemuutosten kompensatio (+131M€), varhaiskasvatusmaksujen laskun kompensatio (+25 M€) sekä vava-pilotit ja kärkihankkeet.

Lisäksi kuntakohtaiseen rahoitukseen vaikuttavat muutokset määräytymistekijöissä ja verotuloissa (perustuu v. 2016 verotietoihin).

Keski-Suomessa valtionosuudet vähenivät v. 2018 maakunnista toiseksi eniten.

Vuosikate 2018, €/as.

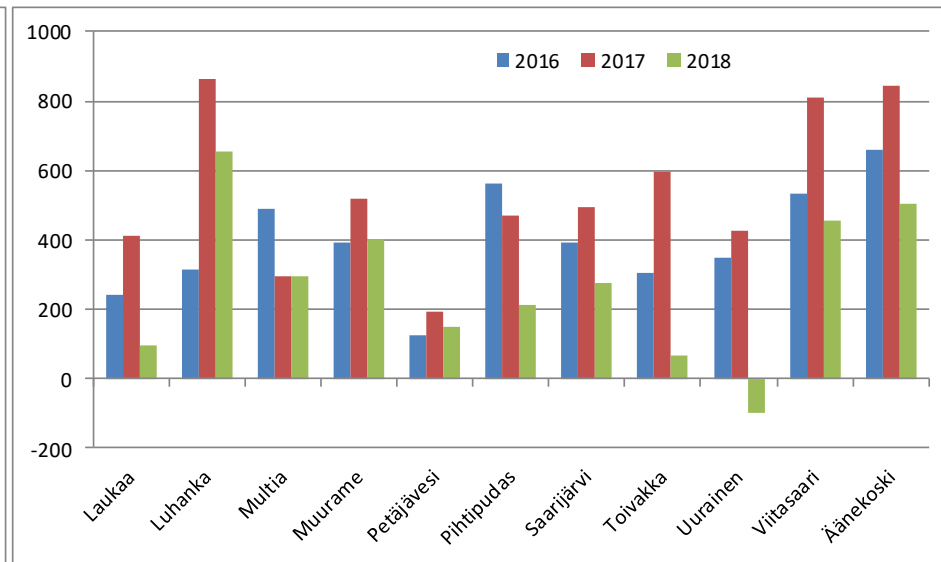
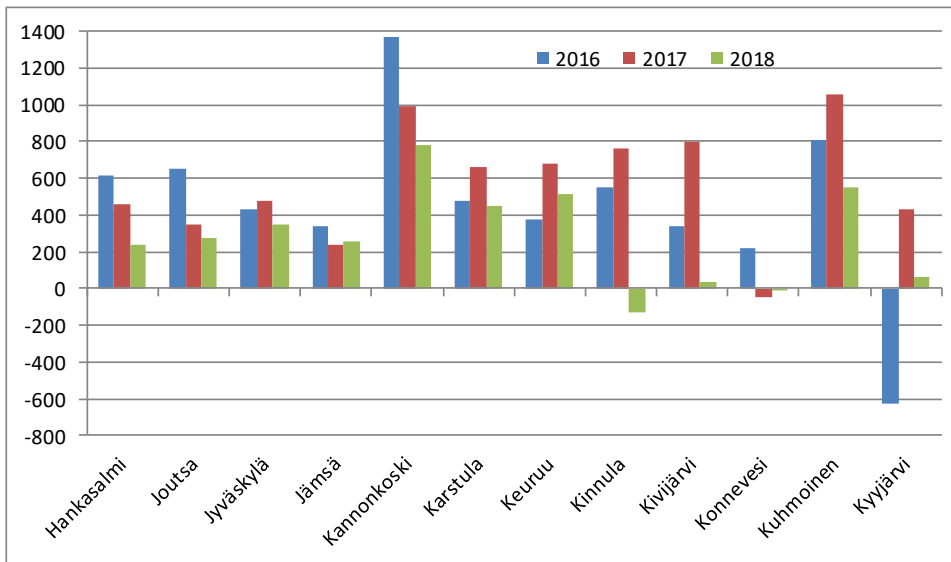

Kuten koko maassa, myös valtaosassa Keski-Suomen kuntia vuosikate heikkeni edellisvuodesta.

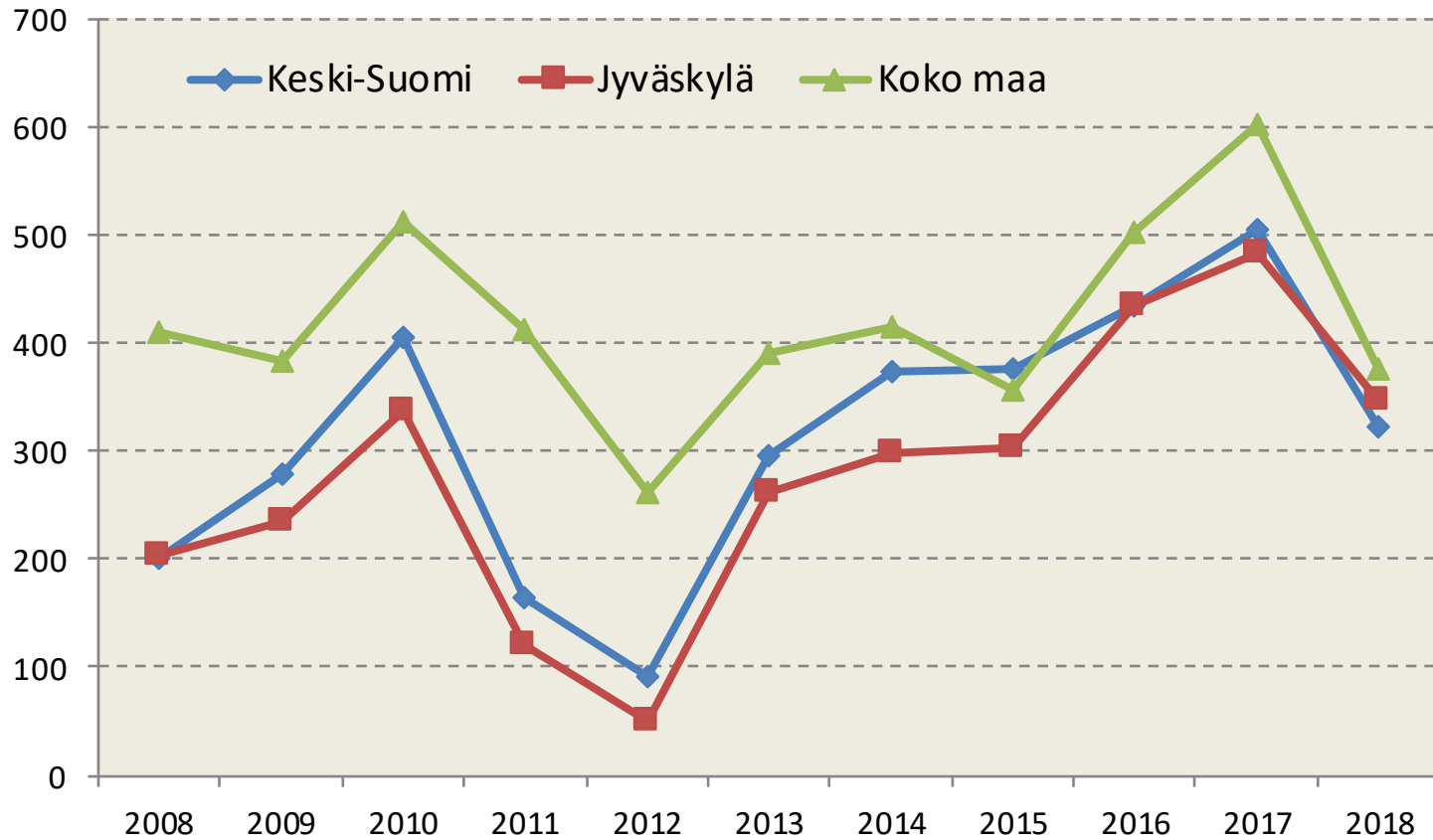
Manner-Suomessa oli v. 2018 43 negatiivisen vuosikatteen kuntaa, kun edellisvuonna näitä oli vain neljä (v. 2016: 14 ja v. 2015: 13). Muutosta selittää mm. toimintakatteen heikentyminen ja verorahoituksen olematon ja negatiivinen kehitys.

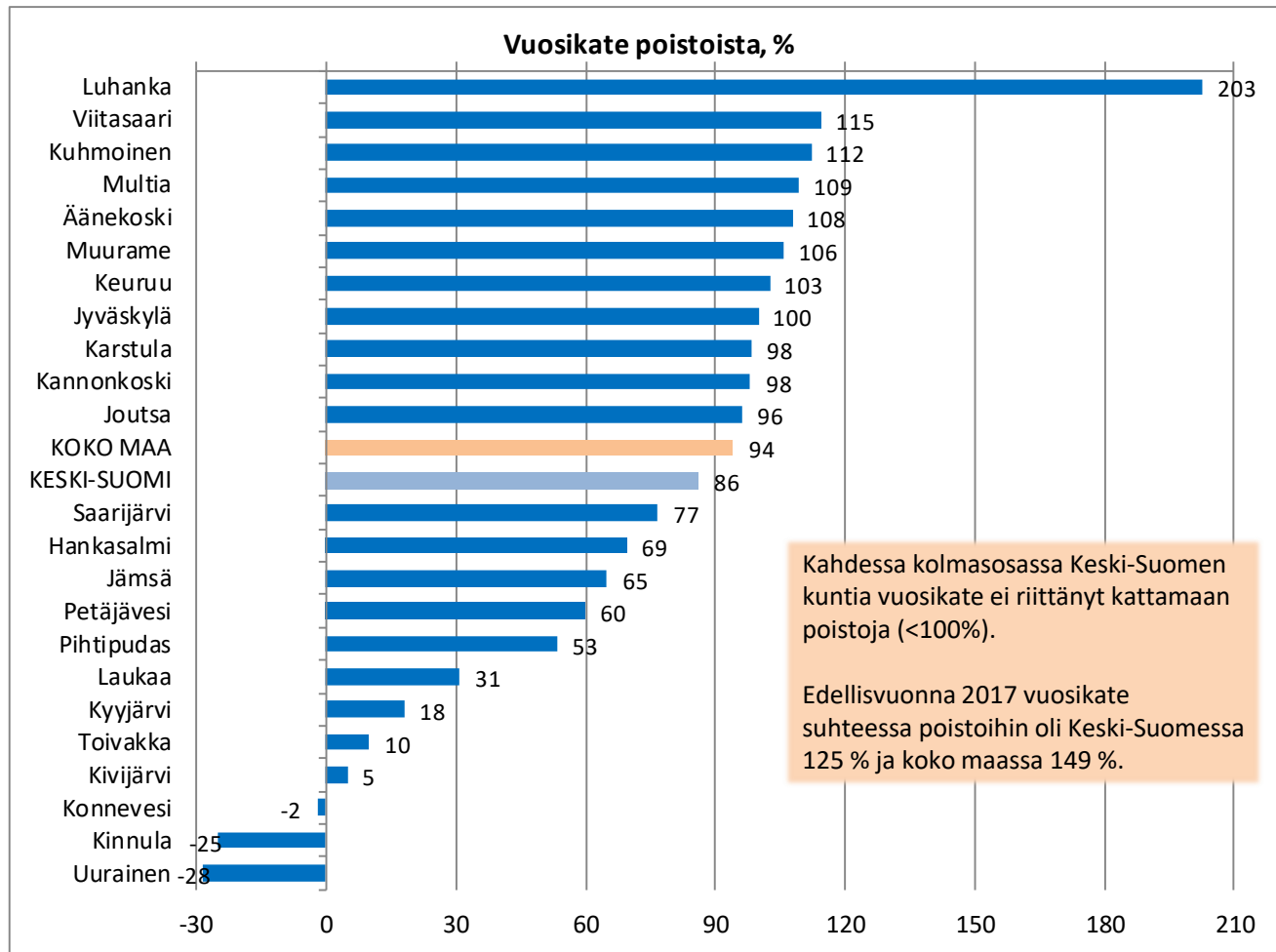
Vuosikate 2016-18, €/as.

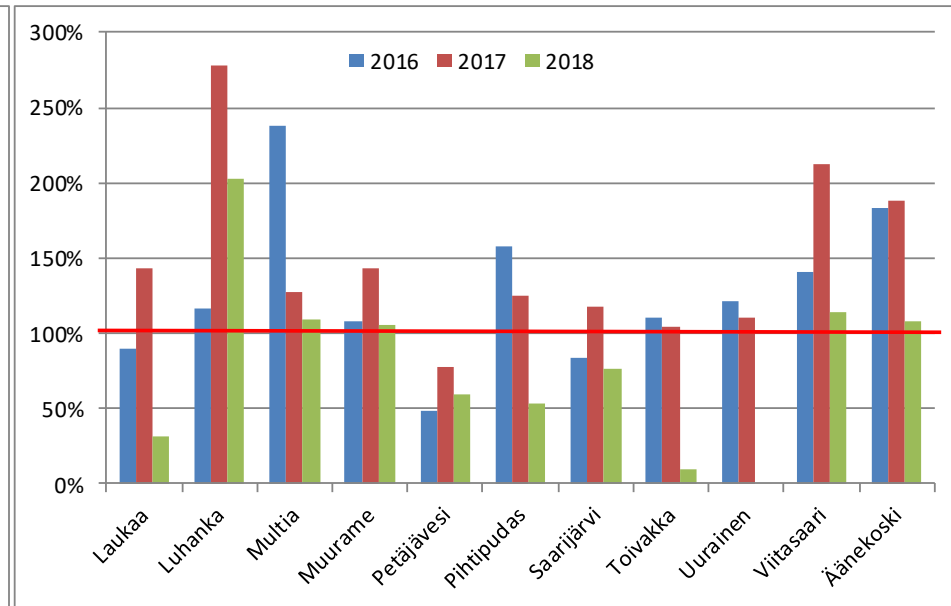
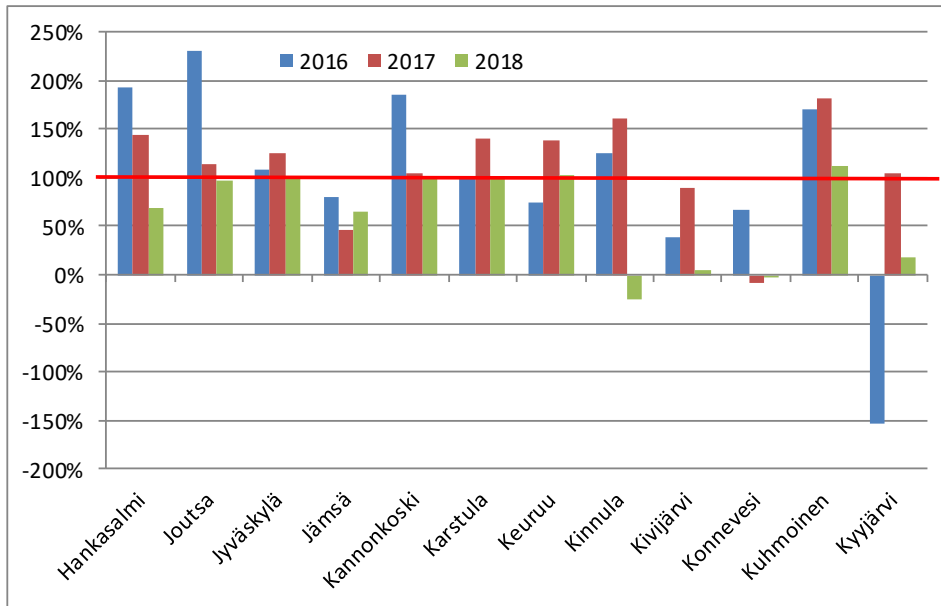
Kuntien vuosikate, €/as. (vuoden 2018 hinnoin)

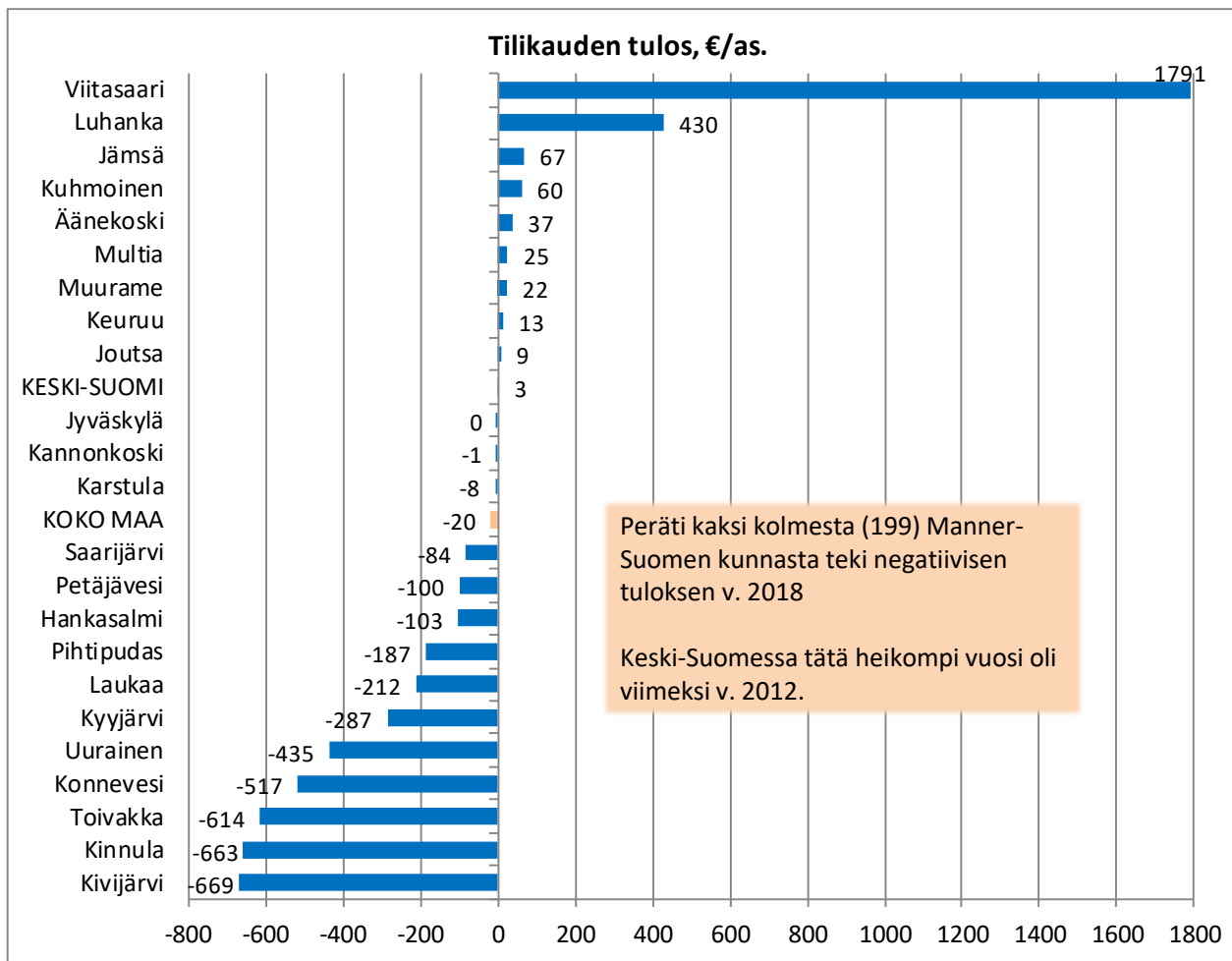
Vuosikate suhteessa poistoihin 2018, %

Vuosikate suhteessa poistoihin 2016-18, %

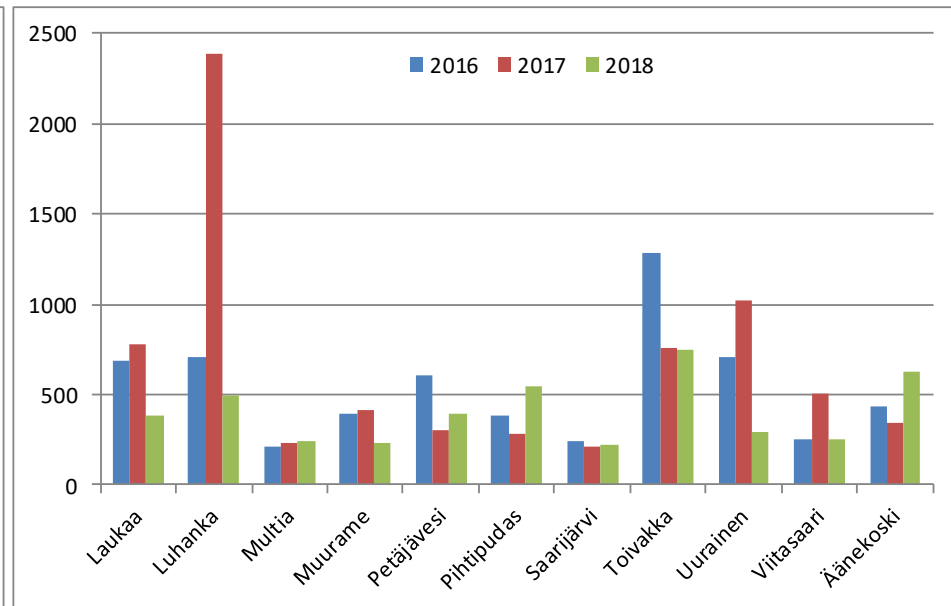
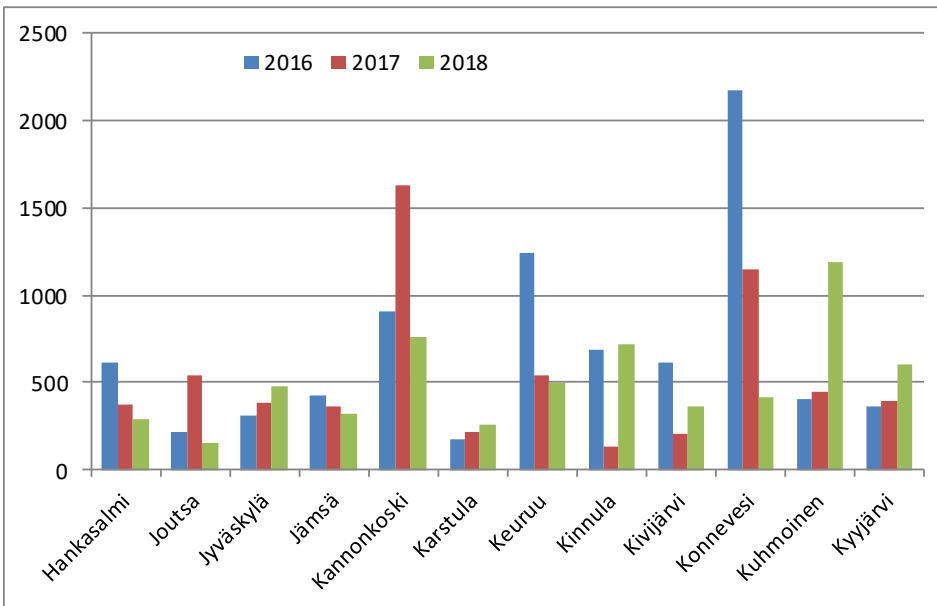
Tilikauden tulos 2018, €/as.

Jämsä: Jokilaakson Terveys Oy:n osakkeiden myyntivoitto 4,2 M€.
Viitasaari: Wiitaseudun energian myyntivoitto 10,9 M€.

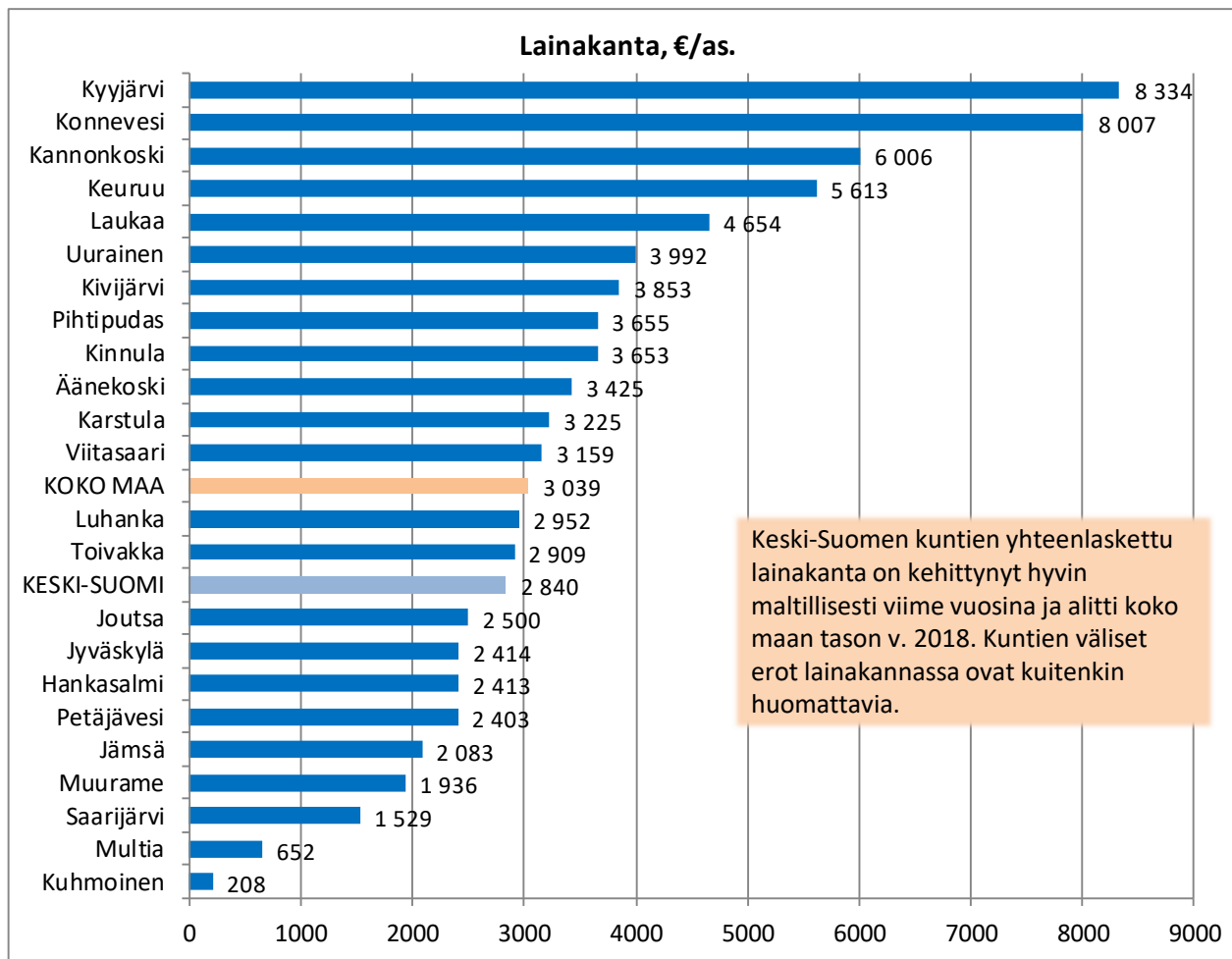
Investoinnit (brutto) 2016-18, €/as.

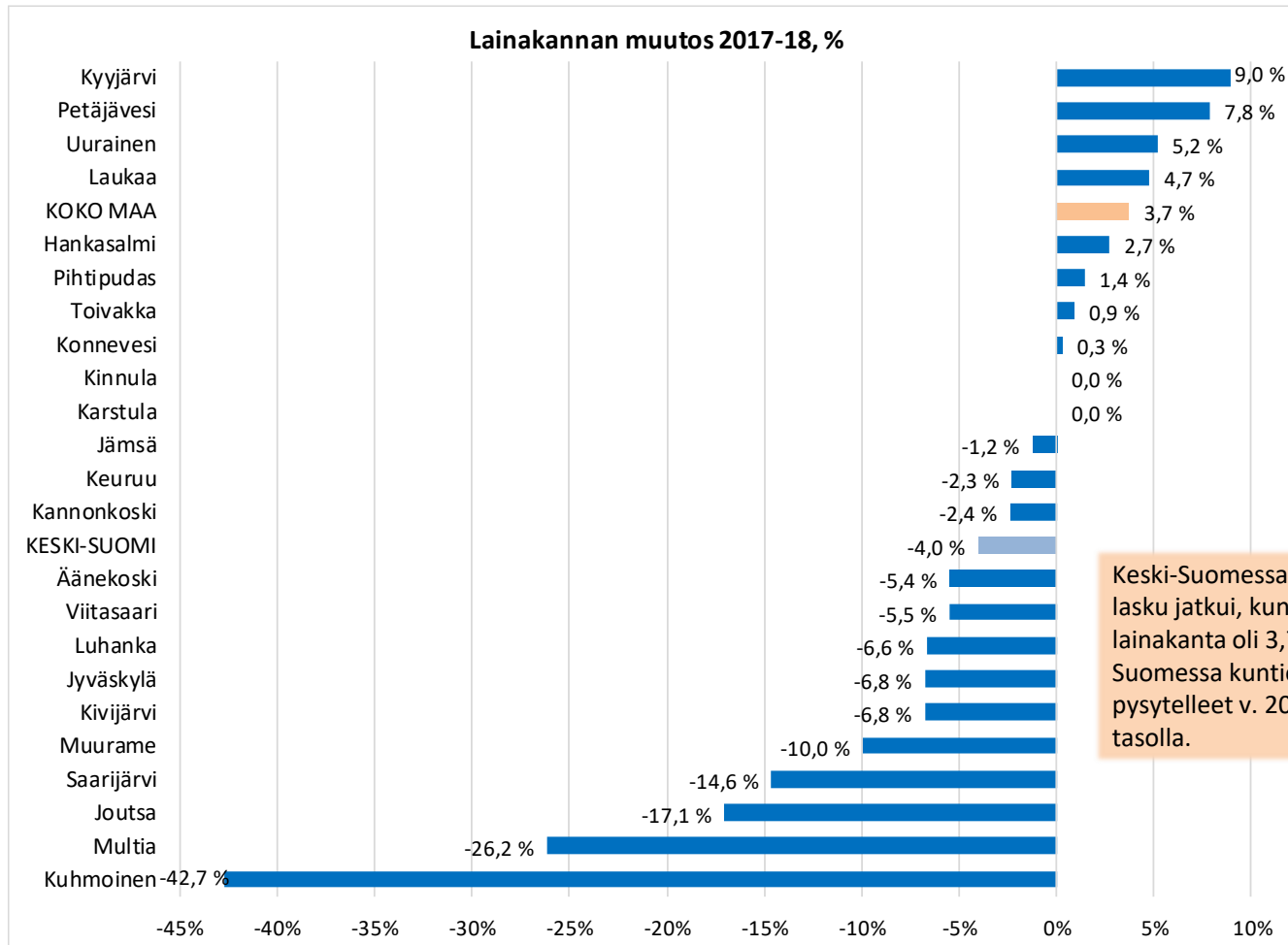
Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut
bruttoinvestoinnit
v. 2016: 121 M€
v. 2017: 120 M€
v. 2018: 122 M€

Lainakanta 2018, €/as.

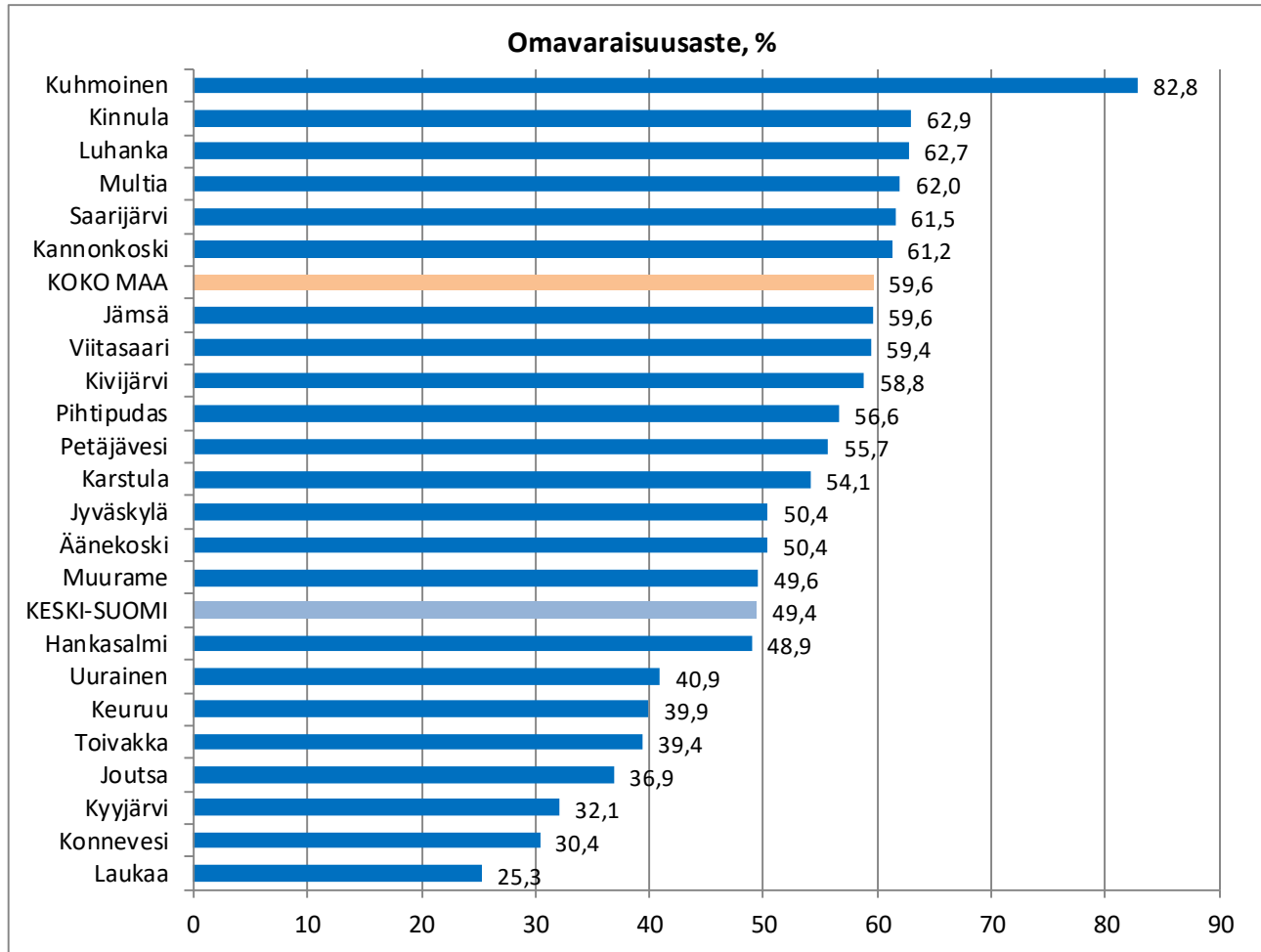
Lainakannan muutos 2017-18, %

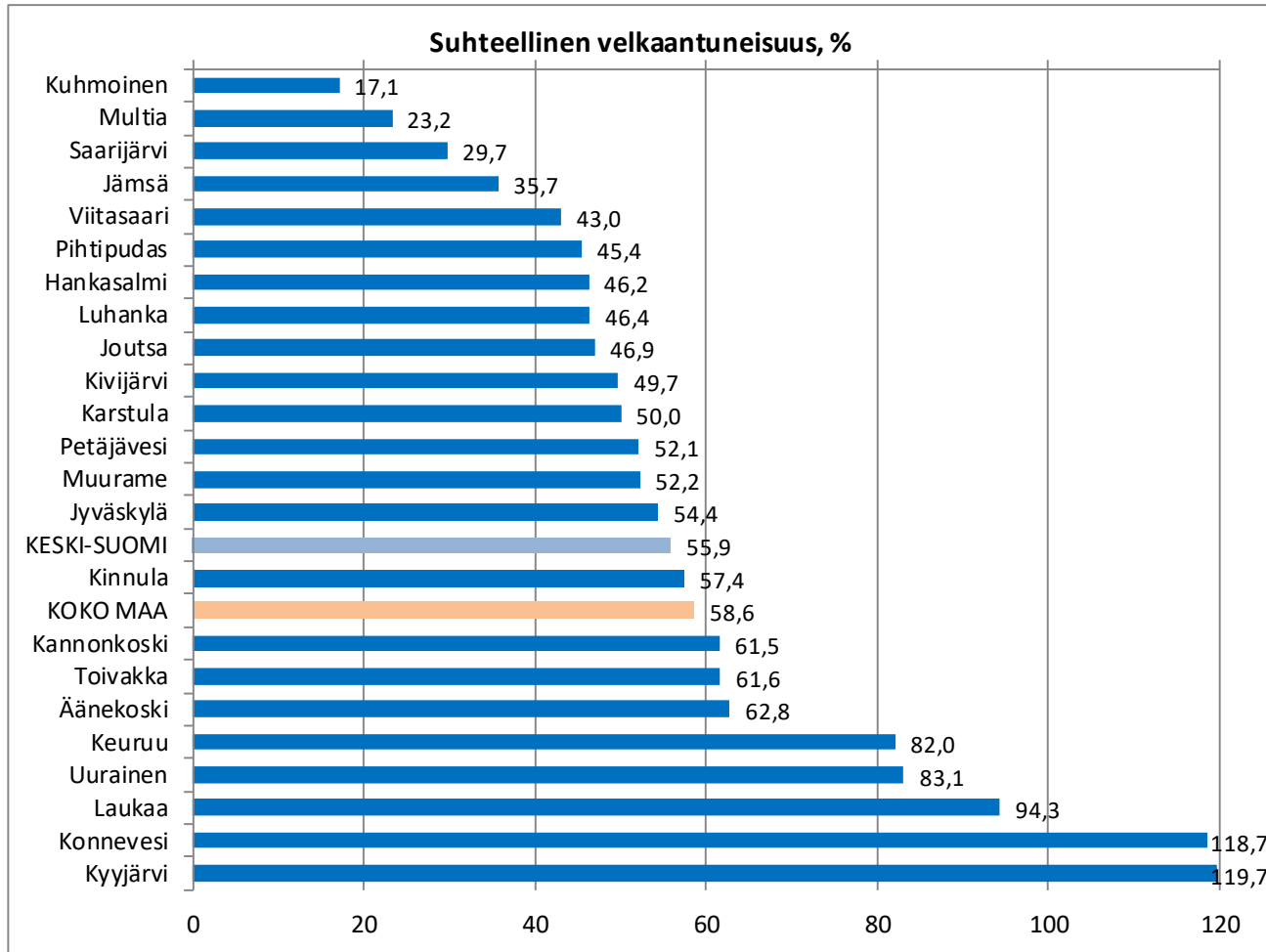
Keski-Suomessa kuntien lainakannan lasku jatkui, kun taas koko maassa lainakanta oli 3,7 %:n kasvussa. Keski-Suomessa kuntien investoinnit ovat pysytelleet v. 2016-18 lähes samalla tasolla.

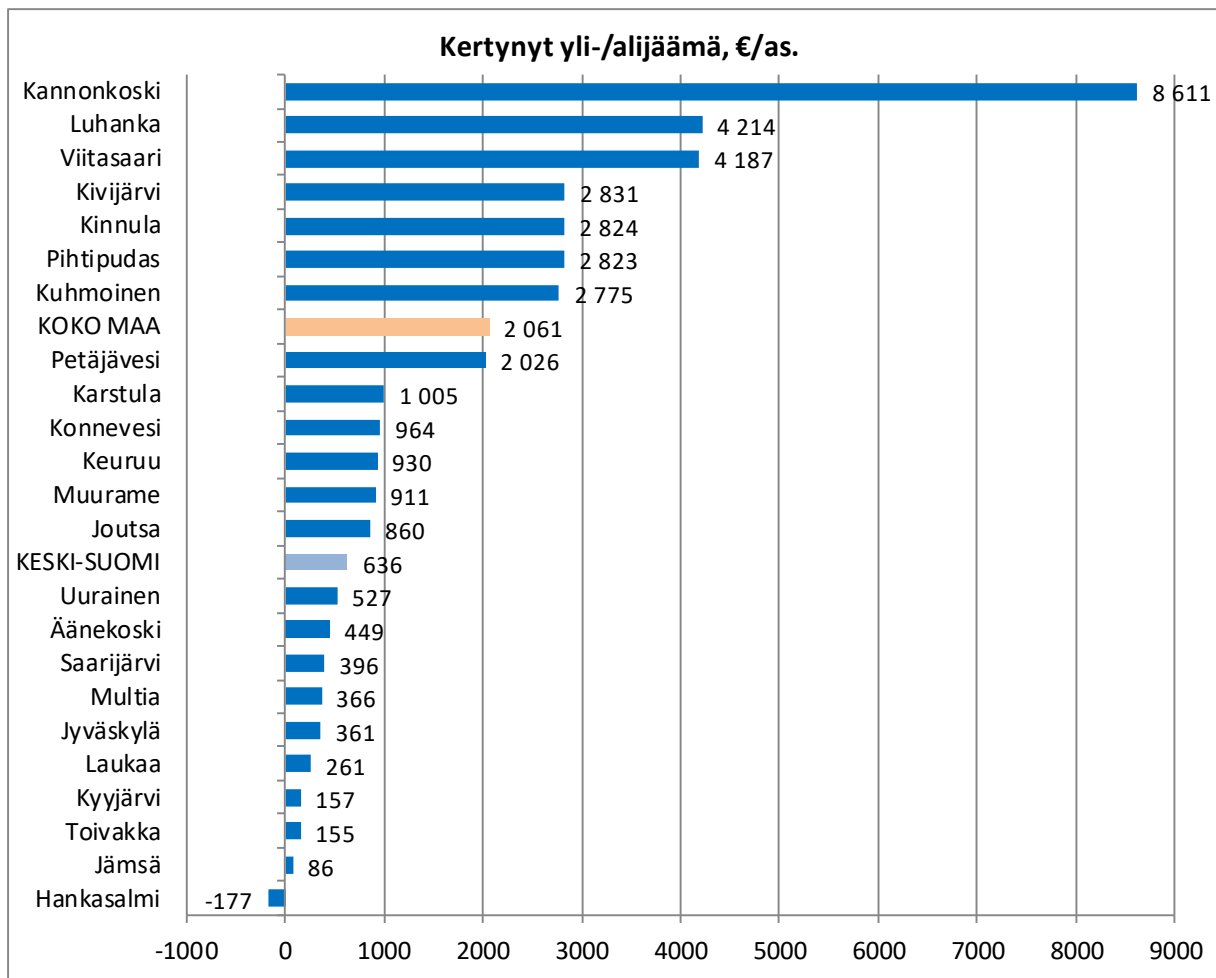
Omavaraisuusaste 2018, %

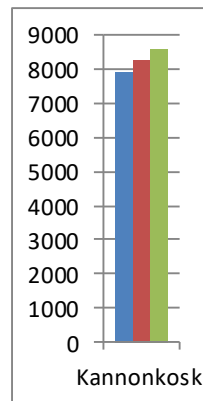
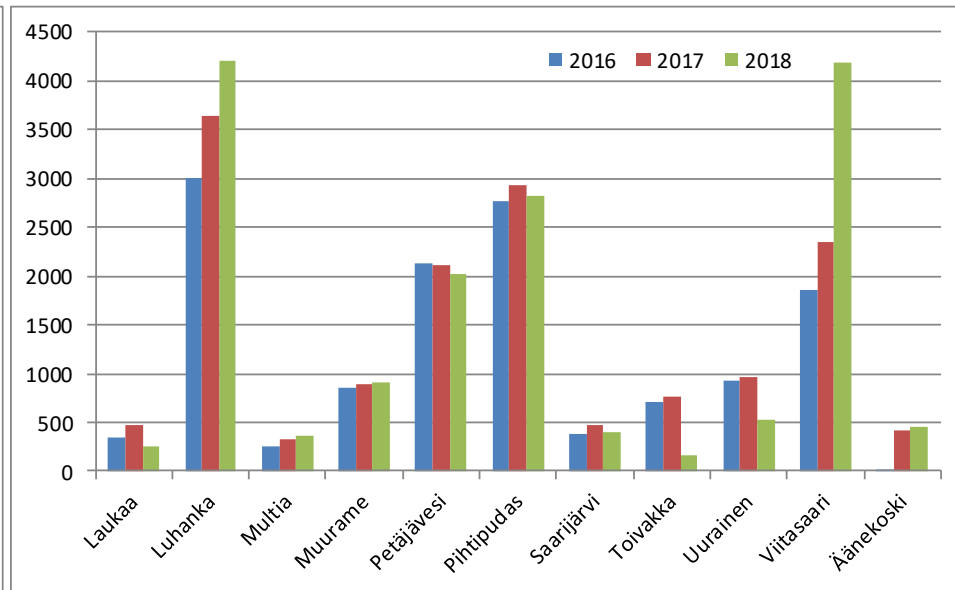
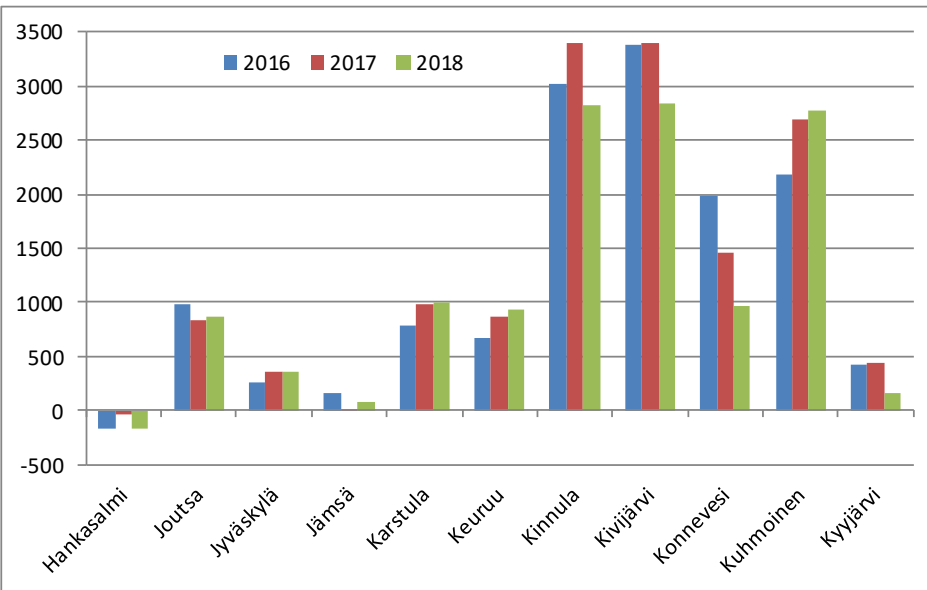
Suhteellinen velkaantuneisuus 2018, %

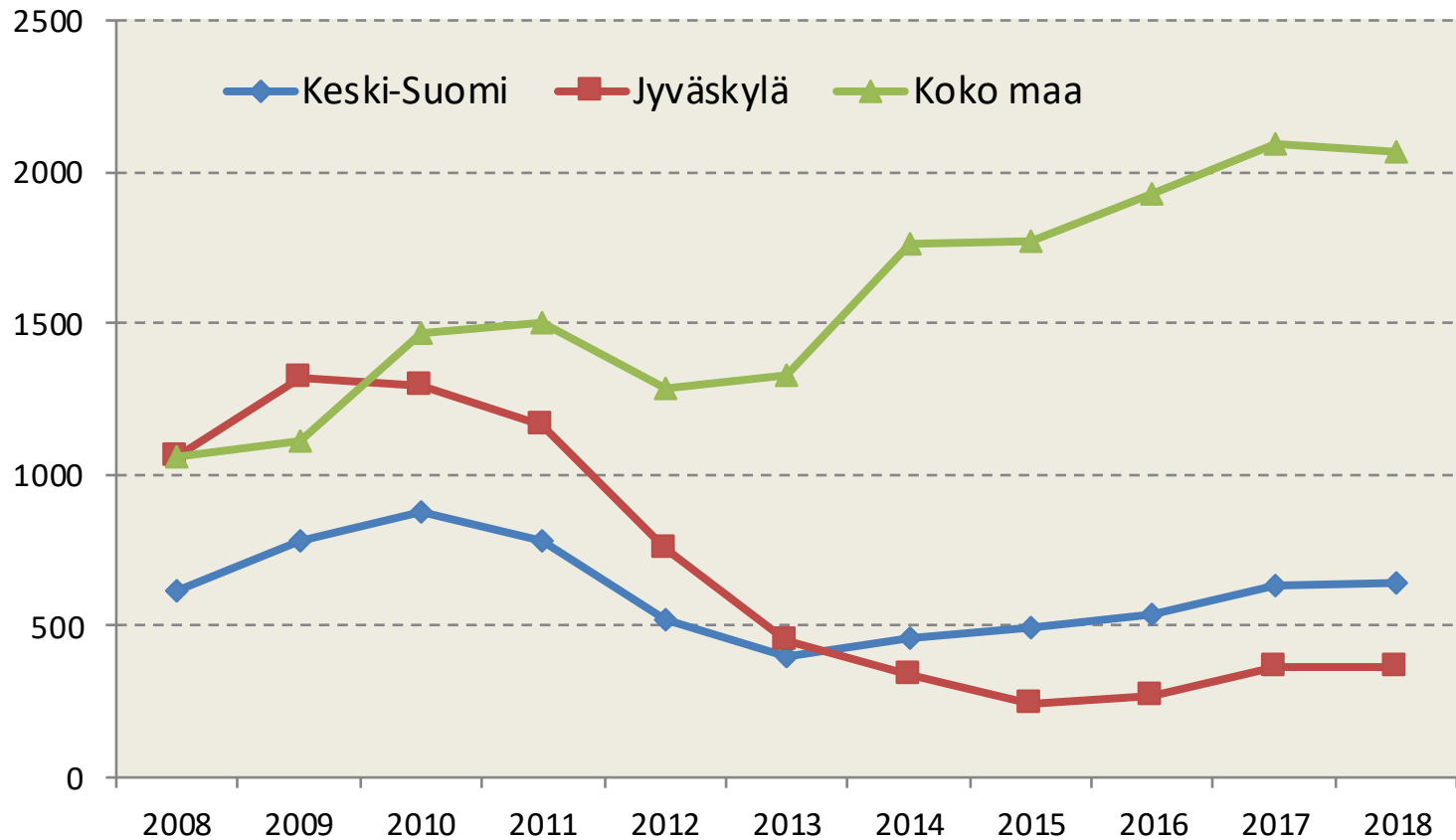
Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2018, €/as.

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2016-18, €/as.

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä, €/as. (vuoden 2018 hinnoin)

Miltä kuntatalouden kehitys näyttää?

- Muutaman suotuisan kuntatalousvuoden jälkeen vuosi 2018 oli kuntataloudessa heikko – osassa kuntia jopa kriisirajoja hätyyttelevä. Kuntien väliset erot ovat suuria.

Kuntatalousohjelman 2020-2023 ('tekninen') mukaan:

- Talouskasvu jatkuu lähivuosina, mutta hidastuen. → Vaikuttaa julkista taloutta heikentävästi
 - Väestön ikääntymisen aiheuttamat suurimmat terveys- ja hoivamenopaineet ovat vasta toteutumassa ja kohdentuvat kuntatalouteen. Lisäksi työikäinen väestö, joka veroilla rahoittaa hyvinvointipalvelut ja sosiaaliturvan, supistuu.
 - Väestökehitys on ollut viime vuosina kunnissa hyvin erilaistavaa. Väestömäärän muutosten ja ikääntymisen lisäksi väestökehitystä on leimannut selvästi alentunut syntyvyys (→ lapsi-ikäluokkien pieneneminen → vaikuttaa palvelutarpeeseen). Muutokset kohdentuvat eri tavalla erityyppisiin kuntiin, mutta vaikuttavat kaikkien kuntien palvelujen järjestämisen kustannuksiin, tulopohjaan, investointitarpeisiin sekä yleiseen elinvoimaan.
 - Verorahoituksen ennakoitaan kasvavan. Ansiotason nousu ja suotuisa työllisyyskehitys kasvattavat palkkatuloja ja edelleen kunnallisveron tuottoa lähivuosina. Valtionosuudet kasvavat v. 2020 osin kertaluontoistenkin tekijöiden seurauksena, mm. indeksikorotusten jäädytys päättyy. Vos-kasvua odotetaan myös tämän jälkeen.
- Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon ennakoitaan kasvavan. Suurimmat haasteet kohdentuvat alle 6 000 asukkaan kuntiin.

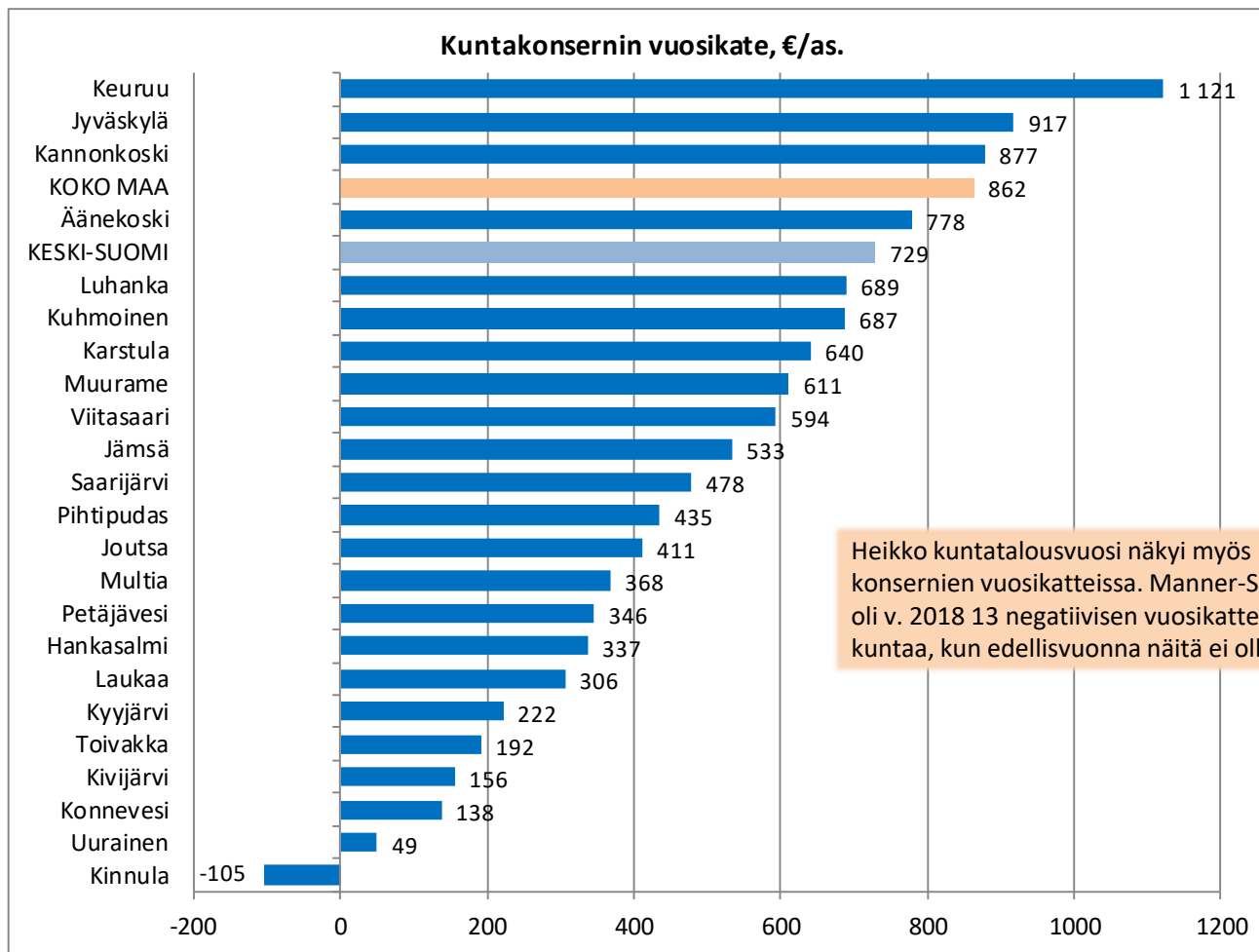
KUNTAKONSERNIEN TUNNUSLUKUJA JA ARVIOINTIMENETTELYN INDIKAATTORIT

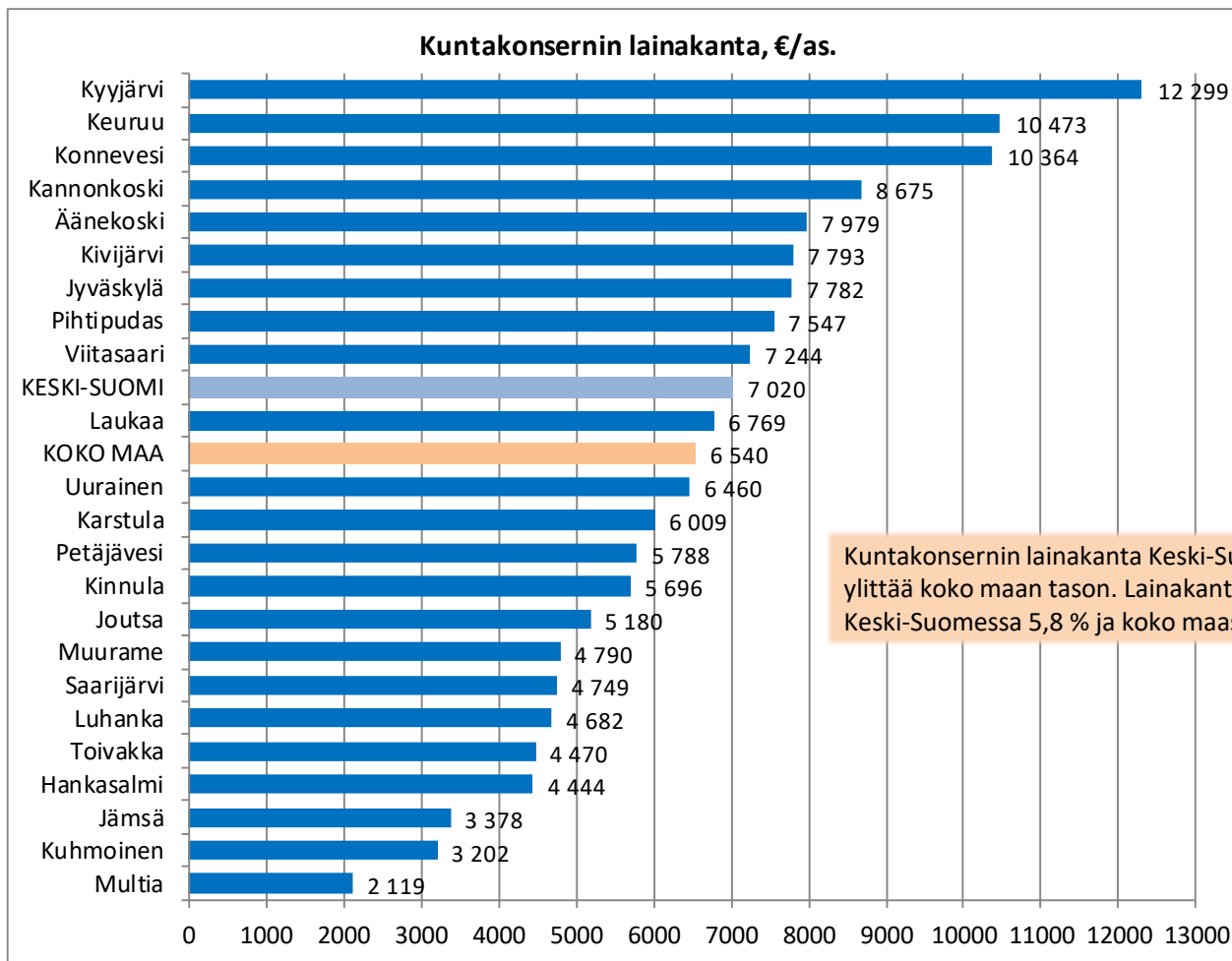
KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

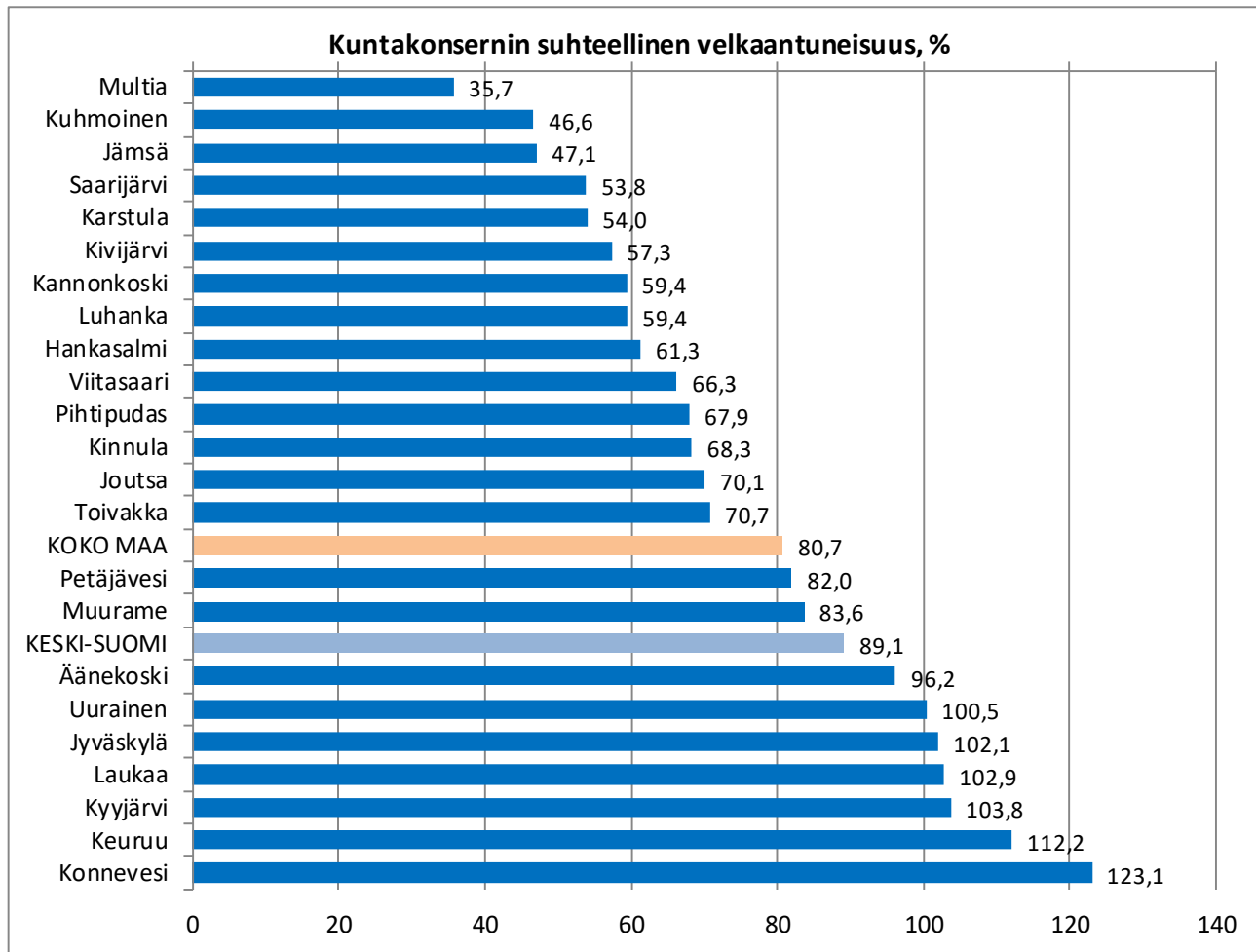
Kuntakonsernin vuosikate 2018, €/as.

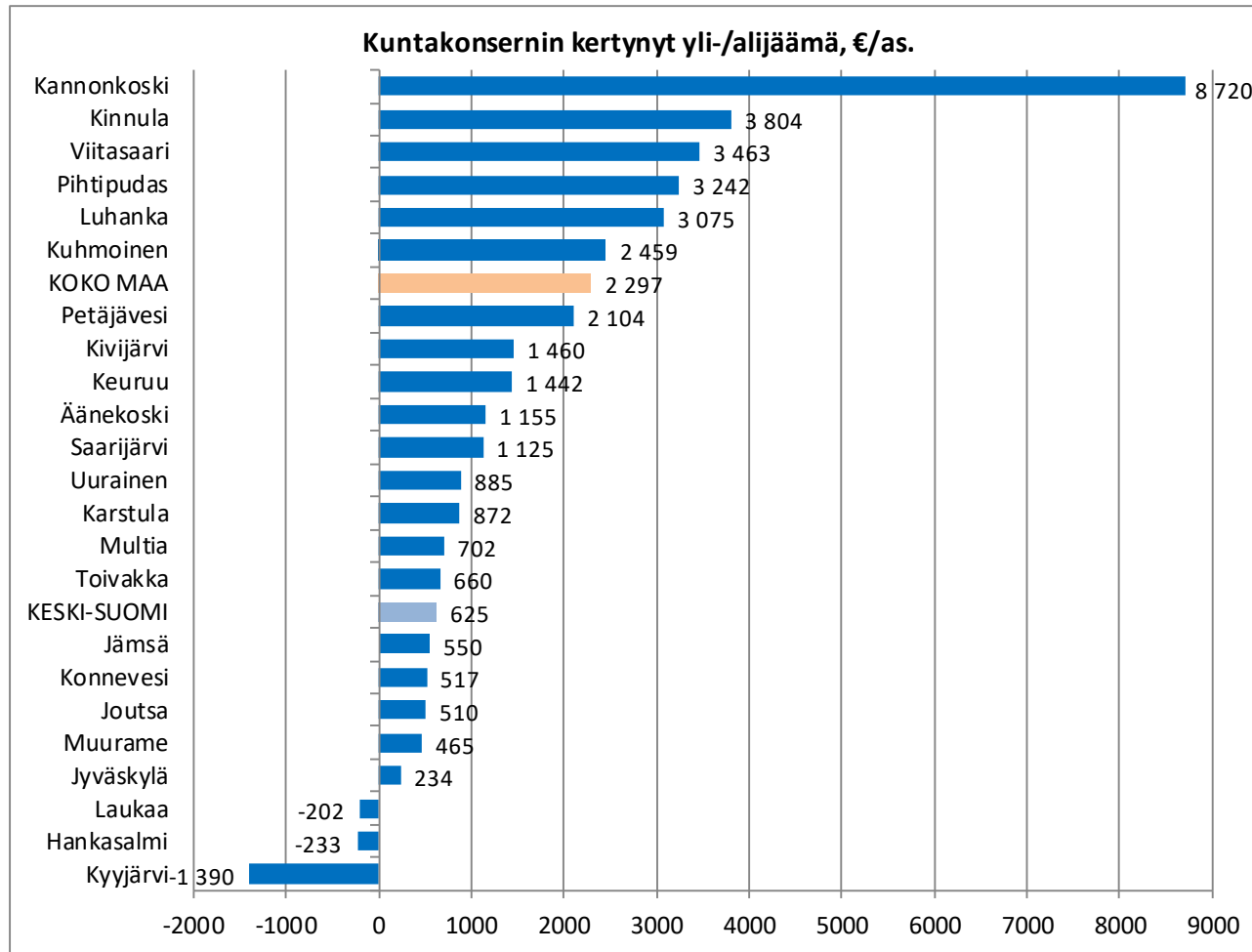
Kuntakonsernin lainakanta 2018, €/as.

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus 2018, €/as.

Kuntakonsernin kertynyt yli- ja alijäämä 2018, €/as.

Arviointimenettelyn indikaattorit vuodesta 2015 alkaen (sovellettiin ensimmäisen kerran v. 2017 ja sovelletaan v. 2021 saakka)

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut **kunnan taseeseen** kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, tai
- jos kertynyt alijäämä on **kuntakonsernin** viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 €/as. ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €/as., tai
- kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttyneet seuraavat raja-arvot:
 - kuntakonsernin vuosikate ilman harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta on negatiivinen
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti
 - asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 %:lla
 - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 %

	Konsernin vuosikate, €/as		Tulovero-%		Konsernin lainakanta,		Konsernin suhteellinen		Konsernitaseen		Peruskunnan taseen	
	(Ilman harkinnanvaraista				€/as.		velkaantuneisuus, %		yli-/alijäämä, €/as.		yli-/alijäämä, €/as.*	
	rahav.ustusta)											
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
	negat.	negat.	väh. 20,91	väh. 20,86	väh. 9 471	väh. 9 837	>=50 %	>=50 %	alij. >=1000€/as	alij. >=1000€/as.	alijäämä	alijäämä
Hankasalmi	627	337	22,00	22,00	3 874	4 444	52,5	61,3	22	-233	-33	-177
Joutsa	555	411	21,00	21,00	5 161	5 180	66,0	70,1	565	510	828	860
Jyväskylä	1 134	917	20,00	20,00	7 386	7 782	97,0	102,1	291	234	361	361
Jämsä	592	533	21,00	21,00	3 439	3 378	47,5	47,1	531	550	12	86
Kannonkoski	1 251	877	21,00	21,00	7 499	8 675	53,3	59,4	8 425	8 720	8 276	8 611
Karstula	938	640	20,00	21,00	5 389	6 009	49,6	54,0	1 235	872	985	1 005
Keuruu	1 250	1 121	20,50	21,50	10 122	10 473	111,3	112,2	1 373	1 442	869	930
Kinnula	941	-105	20,50	20,50	4 819	5 696	56,9	68,3	4 467	3 804	3 393	2 824
Kivijärvi	1 018	156	21,00	21,50	6 865	7 793	51,5	57,3	1 820	1 460	3 393	2 831
Konnevesi	232	138	21,50	22,00	9 834	10 364	117,0	123,1	975	517	1 454	964
Kuhmoinen	1 297	687	20,75	20,75	3 373	3 202	44,3	46,6	2 458	2 459	2 698	2 775
Kyyjärvi	665	222	21,00	21,75	11 081	12 299	93,2	103,8	-1 138	-1 390	441	157
Laukaa	643	306	21,50	21,50	6 233	6 769	93,2	102,9	-47	-202	472	261
Luhanka	1 109	689	18,50	18,50	4 311	4 682	54,4	59,4	3 896	3 075	3 643	4 214
Multia	530	368	21,75	22,00	1 797	2 119	37,5	35,7	708	702	329	366
Muurame	771	611	19,50	19,50	4 932	4 790	85,7	83,6	465	465	895	911
Petäjävesi	431	346	21,25	21,75	5 201	5 788	73,9	82,0	2 175	2 104	2 113	2 026
Pihtipudas	771	435	21,00	21,00	6 761	7 547	58,9	67,9	3 259	3 242	2 929	2 823
Saarijärvi	713	478	21,50	21,50	4 199	4 749	48,1	53,8	1 252	1 125	471	396
Toivakka	789	192	21,00	21,00	4 039	4 470	62,0	70,7	1 294	660	768	155
Uurainen	599	49	20,50	20,50	6 033	6 460	90,9	100,5	1 351	885	967	527
Viitasaari	1 211	594	21,00	21,00	6 873	7 244	61,2	66,3	1 783	3 463	2 341	4 187
Äänekoski	1 434	778	21,50	21,50	7 343	7 979	85,3	96,2	1 131	1 155	411	449

* Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa 4. vuonna tilinpäätöksen vahvistamisesta.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Uudet arviointimenettelyn indikaattorit (laki tuli voimaan 1.3.2019)

Sovelletaan ensimmäisen kerran v. 2022 (tilinpäätösvuosiin 2020-21)

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut **kunnan taseeseen** kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, tai
- jos kertynyt alijäämä on **kuntakonsernin** viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 €/as. ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €/as., tai
- kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttyneet kaikki seuraavat raja-arvot:
 - kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti
 - asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 %:lla
 - kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

